

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 152.

Maribor, dne 29. decembra 1911.

Letnik III.

V nedeljo na shode! Ljudstvo govori!

Slovenski klub štajerskega deželnega zbora je imel v sredo dne 27. t. m. velevažno sejo. Sklep, ki ga je storil, smo priobčili že zadnjič. Poslanci Slovenskega kluba, to je: Slovenske kmečke zveze, se pa v polni meri zavedajo odgovornosti, ki jo jim nalaga od ljudstva izkazano zaupanje; v resnih in odločilnih trenutkih se vedno obračajo na ljudstvo, na volilce. Ljudstvo jih je volilo, ljudstvo ima tudi pravico, določati smer njihove politike. Iz tega vzroka se enodušno sklenili, da gredo vprašat ljudstvo, kaj hoče in kako ukazuje. Čas je kratek, vprašanje nujno in pereče, zato so se odločili, stopiti že prihodnjo nedeljo pred ljudstvo in izvedeti njegovo mnenje. Ljudstvo jih je volilo, ljudstvo naj govori! V nedeljo dne 31. t. m. bodo zato po celem slovenskem štajersku shodili Slovenske kmečke zveze, na katerih bodo govorili poslanci in drugi znani govorniki. Zborovanja se vrše:

- Bučje pri Kozjem, popoldne po večernicah, govori dr. Jankovič;
- Sv. Florijan pri Doliču, popoldne, govori Pišek;
- Gornja Radgona, bralna soba, po rani sveti maši, govori Pušonjak;
- Jarenina, posojilnična hiša, po rani sv. maši, govori dr. Leskovar;
- Sv. Jurij v Slov. gor., pri Kranjcu, po rani sv. maši, govori Roškar;
- Mozirje, po večernicah, govori dr. Josip Hohnjec;
- Sv. Lovrene na Drav. polju, Društveni dom, po rani sv. maši, govori Ozmec;
- Ljutomer, gostilna Sever, po rani sveti maši, govori Kemperle;
- Sv. Peter v Savinjski dolini, Društveni dom, po večernicah, govori Terglav;

Poljčane, gostilna Svetlin, po večernicah, govori Novak;

Smartno pri Velenju, Društveni dom, po večernicah, govori dr. Verstovšek;

Ribnica na Pohorju, po večernicah, govori Fr. Žebot;

Sv. Tomaž pri Ormožu, pri Cafu, po rani sveti maši, govori Meško.

Za prihodnji praznik in nedeljo so že naznanjeni naslednji shodi:

Št. Ilj v Slov. gor., na kraljevo, dne 6. januarja, Slovenski dom, po rani sveti maši, govori odbornik Robič;

Rajhenburg ob Savi, na kraljevo, dne 6. januarja, Društveni dom, govori dr. Jankovič in dr. Benkovič;

Lasko, dne 7. januarja, v pivnici, govori dr. Benkovič.

Komur je na srcu usoda zelenega Spodnjega Štajerja, kdor čuti v sebi ponos zavezanega in značajnega Slovenca, kdor noče biti igrača v rokah ohollega tujca, kdor samozavestno misli in ima nekaj moške časti, bo šel in na naših shodih odločno povedal svoje mnenje. Časi so resni, čnevi odločilni, samo s pogumom in nevstrašenostjo si lahko priborimo ugled nasprotnikov, lahko povemo širnemu svetu, kaj smo in kaj hočemo.

Vsi na shode!

V boj za staro pravdo!

Za naše časopisje.

Prvi teden novega leta bodo posvečen našemu časopisju. Vsak naš somišljenik mora biti naročen na enega izmed naših listov, bodisi „Stražo“, „Slovenski Gospodar“ ali „Naš Dom“. Vsak naš somišljenik mora priložiti v teh dneh vsaj enega naročnika za naše liste. Časopisje je sedma velesila, je najvažnejši narodni, gospodarski in kulturni faktor, ono dela mnogokje javno mnenje, napravlja ljudi duševno odvisne, jih zavaja na kriva pota in jih tira v nesrečo. Že le prevečkrat se sliši samostojnega mislečega

človeka nevredno trditev, ta in ta brezbožni list je bil njegov evangelij, ali drugače povedano: ta in ta list je bil njegov duševni jerob. Je to sramotno za vsakega posameznika, sramota za prosvitljeno 20. stoletje. Toda resnica je. In s tem moramo računati. Slabo časopisje je skvarilo že nebroj ljudi, je otrovalo marsikatero plast človeške družbe, izpodkopalo tla mnogi poštene stranki in povzročilo zelo mnogo gorja. Dolžnost nas vseh zato je, da zatiramo slabo časopisje in skrbimo, da se naši poštene slovenski listi vdomačijo v vsaki hiši.

Brez dobrega, vplivnega in razširjenega časopisja so trajni uspehi naših političnih strank nemogoči, izključeni. Brez ovinkov se n. pr. priznava, da je propad nemških krščanskih socialcev pri zadnjih volitvah v prvi vrsti povzročilo časopisje. Židovsko, bodisi buržoazijeno, bodisi socialno-demokratsko časopisje, mogočno in silno, krščansko-socialno v povojih, in rezultat ni izostal. Brez krepkega političnega časopisja ni krepkih političnih strank!

Iz tega priprostega vzroka smo tudi združili nedeljska zborovanja za agitacijo za naše liste. Prihodnja nedelja bo velevažna za razvoj naše deželne politike, naj bo tudi mejnik v razvoju našega časnikarstva.

Zlasti za našo „Stražo“ hitite v nedeljo in prihodnji teden vsi na delo. Razposlali bomo v svrhu lažje agitacije nabiralne pole, in vsakdo, ki mu je pri srebi našega ljudstva, naj se potruži za najumestnejše novoletno darilo, naj doloži „Stražo“ nabiralno polo, izpolnjeno z novimi naročniki.

„Stražo“ je sicer neodvisno glasilo, toda stoji radi svojega programa v najstrožji bližini naše V. L. S. Sveta dolžnost vsakega somišljenika V. L. S. je, da skrbi, da bo „Stražo“ kot zagovornica in pospeševalnica idej V. L. S., te najodličnejše slovenske politične združitve, najodličnejše slovensko politično glasilo.

„Stražo“ je najneustrašenejši varuh obmejnih Slovencev, zato ne sme manjkati „Stražo“ v nobeni, za obmejne Slovence vneti hiši.

„Stražo“ je bila vedno odločna in brezobzirna braniteljica vseh naših narodnih, gospodarskih, kulturnih zahtev, zato mora biti na „Stražo“ naročen vsak, ki mu je mar naš narodni obstoj.

Ljubezen za ljubezen,
zvestoba za zvestobo.

PODLISTEK.

Salapenci pa kosa.

(Prekmürska narodna.)

Bilo je to v tistem časi, gda so šče na Salapenskom nej poznali kose.

Prišeo je eden tihinec pa je najšeo štiri Salapence na ednoj senožati, ka so s šilom travo smicali, pa jo tak trgali dol. Tihinec se je tomi jako smejao pa je pitao:

— Pa šče vi nemate takše škeri, ka bi to ž njov lejko edno minoto dolspravili, ka zdaj eden dan mate dolspravlati?

Salapenci so odgovorili:

— Ja, go bi pa mi meli takšo šker, da smo je šče nanč nigdar vidli nej.

Tihinec njim nato pravi:

— No, gda jez drugoč ka vam pridem, vam prinesem z našega orsaga edno takšo šker, ka ž njov edno minoto več opravite, kak zdaj eden den.

Salapenci so ga pa prosili:

— No, prinesi nam ti takšo šker, mi ti damo, kelko boš za njo proso.

Gda je tihinec drugoč nezaj prišeo, je prineseo koso, pa jo je gornapravo, kak ži kosa mora biti. Prle kak jo je z rok dao, je trikrat vrezao ž njov. Salapencem se to dobro vidlo, kak dosta ta šker ednok vreže, pa so pravili:

— To šker pa mi kupimo, či de nas ravno 100 ranški stala.

Pitali so zato tihinea:

— Ka pa te ščeš za njo meti?

Tihinec je odgovoro:

— Ka mi z dobre vole za njo date. Vej mi že znankar telko date za njo, ka nebom kvaren.

Salapenci pa, da so štirje bili, so tak navrgli,

ka je vsaki dao 25 ranški, ka je tihinec vse vkup 100 ranški dobo za koso.

Gda je tihinec dobo penaze, se je paščo tanodnet. Straj je bio najmre, če bi si Salapenci kaj odmislili, pa bi njemi koso nezaj vrgli. Salapenci so pa kosili do podneva, ka se njim je jako dobro vidlo, kak dosta so nakosili.

Gda je podne minolo, pa so Salapenci lačni postali, so se spravili, ka so šli domo jest. Te so pa nej znali, kak bi nesli koso domo. Nazađnje so si dogučali: Štirje jo mamo, pa jo štirje moremo nesti!

Stopila sta zato dva štric pa sta si koso prek pa plečaj djala, tak ka je kosišče naprej bilo obrnjeno; oviva dva sta si pa naprej kosišče na rame djala, tak ka sta vsaki za eden tunteo držala, pa so jo tak nesli domo.

Te so pa prišli do ednoga jarka, ge je trbelo prek skočiti. Tan sta tiva zadnjiva čakala, ka bi prle prednjiva skočila prek. Tiva sta resen skočila pa sta koso tak cuknola, ka je zadnjima glave krej odrezala pa te njima na pete spadnola. Gda sta prednjiva to vidla, ka je kosa zadnjima glave krej odrezala, sta se tak prestrašila, ka sta jo ta lüčila, pa sta te bežala domo pravit, ka je to za stvar, ka njim je dva kosca skončala.

Salapenci so nato vsi šli gledat, či je to istina. Gda so vidli, ka sta kosca poleg jarka brezi glav ležala, so se tak zbojali kose, ka je niden nej vüvap iti k njov. Pravili so eden proti ovomi:

— To pa li nevarna stvar more biti, ka ona človeki glavo krej odje!

Nazađnje so si dogučali, ka si naberejo kameenje, pa do jo tak dugo lüčali, ko jo morejo bujti.

Te so jo pa resan tak dugo lüčali, ka so jo dol s kosišča zbili.

Gda je kosa dol s kosišča spadnola, pa je šteri Salapenec v njo kamen pognao, je vseli jako ščepkala. Salapenci so zdaj mislili, ka se kosa kreka ž njimi, pa so jo tembole začali lüčati.

Te so jo pa tak dugo lüčali, ka so se že vse navolili. Nazađnje so sprevidli, ka jo z lüčanjem straj ne zemejo, zato so si dogučali, ka jo na grmači žežejo.

Napravili so zato grmačo pa so prnesli na ednom drogi takše klešče, kak edni majjo, gda svinje klat. S temi klešči so prijali koso pa so jo vlekli prti grmači. Gda so jo vlekli prek po kakšem kamli, se je ona vseli „skregala“ ž njimi.

— Čekaj, vej ti mi že napravimo! — so pravili nato Salapenci.

Gda so jo privlekli do grmače, so jo v ogenj vrgli, pa te gledali, ka de kosa v ognji delala. Kosa se je pa v ognji ožarila.

Gda Salapenci zapazijo, ka je kosa žereča, so si začeli gučati:

— Ja, vej je mi z ognjom nikaj straj ne vze-memo, ka je šče čiduže lepša. Najboše bi bilo, či bi jo v stüdenec vrgli.

Prijali so jo zato drugoč s tistimi klešči pa so jo nesli k stüdenec. Tam so jo notri vrgli, pa da je šče žereča bila, je sevilila, gda je v vočo spadnola. Salapenci so pa nato z veseljem pravili:

— Aha, zdaj smo jo zapravili, zdaj!

Nahali so jo v stüdenec tri dni, pa so si te začali gučati:

— Ja, to nede dobro, či de ta stvar tak dugo notri, ka se nam voda skvari!

Te so šli k stüdenec, pa so ednoga Salapenca po voži notri püščali, ka bi jo vö jentao. Kosa pa, da je na peti žmetneša, je s tistim talom bila dolobrnjena, s špicom pa vujška. Zgodilo se je zato, ka je kosa bodnola Salapenčara, gda so ga ovi notri püstili. Salapenčar je za toga vola jako začao jörjati v stüdenec. Ovi so pa nato od velkoga straha, ka je šče kosa itak živa, začali stüdenec dol zakapati, pa so tak Salapenčara, ka je v stüdenec bio, s kesov vred živoga zakopali.

Zapisao Števan Kühar.

„Straža“ ljubi slovensko ljudstvo, ona mu je zvesta in skrbna svetovalka in sobojevnica, zato ljubite jo tudi vi, pošteni Slovenci, bodite ji zvesti in poskrbite, da se bodo vrste njenih zvestih naročnikov pomnožile na stotine.

„Straža“, to bodi deviza in program nedeljskih shodov in celega prihodnjega tedna.

Novo leto!

Zopet stojimo ob koncu leta. Toda ni časa, da bi ustavili korak in globoko-resno delali bilanco. Okrog nas valovi razburkano valovje in vsako brezdelno razmišljanje bi bilo tratenje časa in energije. Kratek, poslovilen pogled nazaj na minulo leto in potem korajžno planimo v valovje in hajd v nove viharje, v nove boje!

Leto 1911 pomenja za naš list, za stranko, katero kot prijatelji podpiramo, leto velikih bojev, a lepih uspehov. Ne bomo naštevali, kaj smo vse dosegli, ne bomo se spuščali v malenkostno pretentavanje, temveč recimo samo: Krepko smo se bojevali in srečno končali leto. Vsepovsod: na narodnem, političnem, gospodarskem in socialnem polju vidimo sladove svojega dela. Ne bomo se opajali s pogledi na nje, ne bomo si zapeli himne, temveč naša parola je: mi gremo naprej! Bilo, kar je bilo, se zgodilo in vresničilo, toda mi stopamo dalje s skušnjami, ki smo si jih pridobili. Ob spominih bomo živeli, ko bomo stari, ko se naš duh ne bo hotel več drzno spuščati v vedre daljine in se bo vračal ter najrajši sameval po izhujenih, dobro znanih potih. Sedaj smo pa še mladi in se nam hoče novih dogodkov, novih bojev, novih dni. Oboroženi z nepremakljivimi našimi načeli in izurjeni po onem, kar je za nami, stopamo nevstrašno v novo leto. Ze čutimo pred sabo še z meglami zastrto široko polje novega dela, na naše uho že udarja zamolko hrušč in trušč novih bojev, toda mi se ne bojimo. Prepričani o poštenosti svojega borenja, v svesti si zmagovitosti svojih idej, zaupajoč v božjo pomoč, korakamo novemu letu nasproti. Čeprav nam bliski, ki vsake toliko časa prodrejo meglo pred nami, kažejo cele trume nasprotnikov, ki zastrupljajo svoje orožje in se pripravljajo, da nam vpadajo v hrbet iz zasede, vendar nimamo strahu. Zmagovali smo do sedaj, zmagovali bomo tudi v bodoče, ker z nami je Bog. Smo kakor poje pesem: Kamor mi planemo . . .

Tako je bilo in tako naj ostane, to želimo sebi in vsem prijateljem v novem letu!

Preobrat v obmejnih občinah.

Naseljevanje lutrovske Svabov na jezikovni meji, pritisk Sulferajna na naše šolstvo ter izzivajoče postopanje naših narodnih nasprotnikov je rodilo sicer tih, a močan odpor. Novo leto je tukaj in zato reja menda ne bo odveč, če se ozremo na veseli preobrat, ki se dogaja zadnji čas na jezikovni periferiji. Napravimo sedaj bilanco o naših pridobitvah in izgubah.

Stanjol-papir.

(Fantazija za smeh in kratek čas.)

Velecenjena gospica!

Veliko veselje napravlja mojemu rodo- in domoljubnemu sreju dejstvo, da mi je dana lepa prilika, izreči zahvalo za velikodušen čin narodne zavesti in domovinske ljubezni, ki ga je spoštovana gospica storila s tem, da je blagovolila darovati za „Rešitev domovine“ tri krpice štanjolphapirja ter s tem pripomogla po svojih močeh narodu slovenskemu do boljše bodočnosti!

„Rešitev domovine“ je v dandanašnjem boju za narodni obstanek slovenskega ljudstva tolike važnosti, da lahko trdimo z mirno vestjo, da je od njenega napredka, oziroma nazadovanja, odvisna tudi sreča in nesreča našega naroda. In kakor je velerodna gospica pokazala vselej smisel za vsak napredek bodisi na enem ali drugem polju narodnega dela, tako tudi v tem slučaju.

„Rešitev domovine“ si je med drugim stavila hvalavredno nalogo, z nabiranjem štanjolphapirja rešiti milijone kron, ki bi drugače ležali po različnih smetiščih in kompostnih kupih, v narodno lobrambo naših ogroženih mej. In tako pozdravlja z največjim veseljem vsako krpico tega papirja, ki ga posestniki sladkosnednih ust odlučijo od sladke čokolade in drugih, za posleditev tega grenkega življenja namenjenih sladkarij. Z globoko žalostjo se človek spominja časov, „ko je šlo toliko milijonov narodnega imetja v nič, dokler ni ideja „Rešitev domovine“: zbirati štanjolphapir, določila gospodarskemu boju celokupnega slovenskega naroda druge smeri ter odprla narodnemu blagostanju novih virov.

Jasno je, da če tukaj zastavimo vse svoje sile, da je s tem sijajna bodočnost našega naroda zagotovljena. In v duhu že gledam čase, ko bo naš dozdaj nepoznan visocin povzdignjeni narodni kapital vspešno tekmoval s kapitali naših narodnih nasprotnikov, in v doglednem času lahko doživimo veselo prikazen, kako se bodo ob narodni meji rušile trdnjave naših nasprotnikov, ter z velikim truščem in ropotom podirale v prah, iz katerega se več ne vzdignejo. In tisoči in tisoči do sedaj tlačanih narodnih

Stremljenje Nemcev in njih zaveznikov nemškutarjev je, dobiti nadvlado v občinskih odborih. Prej dobrimi desetimi in petnajstimi leti smo Slovenci na meji izgubili več važnih občin. Zakaj? Nemci so spoznali važno ulogo, ki jo igrajo občine, zato so z vso silo naskočili občine pri občinskih volitvah. In marsikje se jim je posrečilo, ker je 1. bilo nemškutarstvo tedaj najbolj v cvetu, 2. naši ljudje se niso mnogo zmenili za volitve in 3. naša izobraževalna in politična organizacija še ni bila tako razvita kakor danes.

Od zmage do zmage smo hiteli letošnje leto in sploh zadnja leta. Hoče, St. Ilj, Polička vas, Pivola, Fesnica, Zerkovci in druge občine so prešle v naše roke. Zadnje dni prihajajo zopet vesela poročila iz najbolj ogroženega okraja: na Remšniku in v Pernicah so dosegli Slovenci nepričakovane uspehe. Izgubili pa do danes nismo nobene naše postojanke. Naskok na mariborski okrajni zastop nam je prinesel nepričakovano moralno zmago. Ko ne bi bilo onega nesrečnega izdajstva, ki igra pri Slovencih že od nekdanj tako žalostno ulogo, ohočevali bi tudi v tej važni korporaciji slovenski možje. A pommimo, da od moralnega uspeha je prva pot do zmage!

Da zmagujemo na meji, kje iskati povoda? Kot obmejni Slovenec hočem povedati vzroke, ki so mi znani iz lastne izkušnje. Naša izobraževalna in mladinska organizacija rodi sedaj bogate sadove. Naši mnogoštevilni mladeniški shodi, naše mladinske zveze in društva niso bila prazen nič. Mladeniči, ki so pred desetimi leti in pozneje bili člani mladeniške organizacije, vodijo sedaj na meji odporni boj proti nemštvu in posilinemštvu. Nemškutarstvo je izgubilo svojo glavno silo, ker so naši možje zavežni in izobraženi. Dokler naši ljudje niso vedeli, zakaj se gre, so se dali pregovoriti od vsakega nemškutarca, in magari celo podkupiti. Zelo redki so sedaj ti ljudje v krajih, kjer imamo razprostrto našo organizacijo.

Pa tudi interes za vsake volitve je danes splošen. Poprej se je kmet izgovarjal: „E, bodo že brez mene opravili.“ Danes pa pusti še tako nujno delo in gre volit. Do tega je privedla ljudstvo naša politična organizacija.

Glavni moment pa se mi zdi pri tem preobratu odpor našega ljudstva proti tujcem iz severa. Nekdanji nemškutarji so se prelevili in volijo danes slovensko. Zakaj? Südmarka naseljuje in podpira edino-le Nemce iz rajha, za tukajšnje Nemce se le malo zmeni. Protestantovska propaganda pa je odvrnila od Nemcev skoraj vse one nemškutarje, ki so še več alj manj držali na katoličanstvo.

Se eno dejstvo moram pribiti, ki pride pri naših zmagah na meji močno v poštev: Liberalcev nimamo, slovenskih namreč! Slovenci na meji se zbirajo pod katoliško-narodno zastavo, složen in edin, ne moti nas nobena liberalna zgararija. Če bi bilo liberalno zlo ob meji v veljavi, gotovo bi še tiste občine, ki smo jih do sedaj imeli — izgubili, ker liberalci se v slepem sovraštvu do rodnega brata veže tako rad z narodnim nasprotnikom.

V novem letu zopet na delo! V več važnejših občinah na meji bodo občinske volitve. Pripravimo

bratov in sester bodo rešeni iz sužnosti, ker se bodo zlomile verige, ki so jih vezale leta in leta.

In kakor vrisk zmagoslavja se bo razlegal ob mejah glas: Slava štanjolphapirju, ki je rešil nas in otel slovensko domovino!

In ta glas bo odmeval po širnih naših zemljah in solze veselja bodo igrale v očeh vseh onih požrtvovalnih ročoljubkinj in rodoljubov, ki so z velikim zaničevanjem in preziranjem smrti pokončavali cele kupe čokolade in bonbončkov, samo da so polagali v obliki štanjolphapirja kamen do kamena k palači in zrno do zrna k pogači.

Saj pa tudi ni lepšega na svetu, nego polagati male darove domu na oltar. Rimljanski pesnik sicer pravi, da je sladko umreti za domovino! Seveda, to je bilo za takratne bojaželjne ljudi, za takratna krvi in boja navajena ljudstva. Ko bi živel dotični pesnik sedaj, bi brezdvomno rekel: Sladko je — jesti čokolado rajhenburških trapistov in žrtvovati krpice štanjolphapirja na oltarju domovine . . .

Ko bi imel človek v sebi zmožnosti, pisati članke, napisal bi v različne liste cele slavospeve ne samo na velik pomen štanjolphapirja, ampak še veliko bolj na tiste plamenče ljubezni do rodne zemlje polne ljudi, ki so se prišli z vsem mladostnim ognjem rešilne misli „Rešitev domovine“: skrbeti za štanjolphapir in ga varovati pred uničenjem. To bi bilo naravnost nedopovedljivega pomena. Do sedaj se je pa vse premalo storilo za to novo panogo narodnega gospodarstva: za štanjolphapir.

Z navdušenimi članki bi se dalo doseči še veliko več ljubiteljev čokolade in tako tudi štanjolphapirja. Če bi bilo pa več odjemalcev, trebalo bi tudi novih fabrik za izdelovanje čokolade in tako bi napredovala po naših krajih velika industrija, ki prinaša denar v deželo. Kjer so fabrike, tam je potem treba delavcev in tako bi bilo pomagano tudi tem. Blagostanje bi rastle med ljudstvom, in da je to velikega pomena, ve vsak, ki se peča s socialnim vprašanjem in ima — prazen žep.

In ko bi človeku bil dan dar govora, navduševal bi svoje rojake od hiše do hiše, od vasi do vasi, od trga do trga, od mesta do mesta, po vsej slovenski domovini, da bi vsi: veliki in majhni, stari in mladi, stariši in otroci, starci in dojenčki, možje in

se! Držimo se tega, kar nam je dalo zmago v roke: Mladinska organizacija, politična izobrazba, narodna zavednost, čista katoliško-narodna načela, naše časopisje in — neumorno delo! Leta je prebit skoraj povsod na meji, pripravljajmo skoz zimo tla za — spomlad naših novih zmag!

L. 1911 v italijanski politiki.

Dva velevažna dogodljaja v italijanski politiki je videlo leto 1911, dogodljaja, ki vzbujata občo pozornost celega sveta.

Prostozidarsko-radikalno-juhovsko-socialistična stranka je že pred delj časa sklenila, da pompozno proslavi 50letni jubilej enotne in združene Italije. A te jubilejne slavnosti naj bi ne proslavljale toliko perijodo, ki je znana pod imenom „risorgimento italiano“, ampak označile bi naj katolike v Italiji — kot patriote manjvredne kakovosti. Prostozidarsko-židovska klika je uporabila resnoben protest sv. oeta in udanostne izjave katolikov celega sveta za povod, da je označila katolike kot zarotnike. Nekateri članke avstrijskih in francoskih časopisov je italijansko blok-časnikarstvo malatide uporabilo v nizkotne napade na sv. stolico. Znani govor dunajskega podžupana Porzerja se je na tendenciozen način tako raztolmačil, kakor da bi bil dr. Porzer govoril v imenu vseh evropskih katolikov. Italijansko blok-časnikarstvo je predbacilo evropskim katolikom, da so zapriseženi neprijatelji Italije. Takrat je moral vsakdo, ki je hotel veljati za italofila, poljubiti roko čifutskemu županu mesta Rima, židu Nathanu, ki se ga je tisti čas smatralo za kvintesenco italijanstva. Zaman so protestirali katoliški italijanski listi zoper to perfidno počenjanje italijanskega časnikarstva. Zaman so protestirali tudi nekateri liberalno-konservativni časopisi, kakor na primer „Perseveranza“ v Milanu, zoper poskus, da se identifikuje moderno Italijo s čifutom Nathanom. Radikalno in socialistično časopisje, kakor „Secolo“ in „Avanti“, je uporabilo to nečastno kampanjo prostozidarstva, da je delalo propagando za svoje stranke.

Upalo je pripraviti tla za spomlad 1912, kate-rega leta bi se naj vršile nove volitve v znamenju enotne „protiklerikalne“ gonje, in vse je bilo navidezno v najboljšem tiru, — kar naenkrat pade minister Luzzatti, ta kot med slaček minister — in Giolitti prevzame preosnovno celotnega ministrstva. Ta stari lisjak iz Dronera se je začel nagibati proti levici — vkljub konservativni večini. Ponudil je reformistu Bissolattiju ministrski frak, a ta ga je odklonil. To dejstvo je neprijetno dirnilo v konservativnih krogih. Tudi v vatikanskih krogih niso bili s ponudbo zadovoljni, ker se je domnevalo, da namerava skrajna levica inscenirati po francoskem vzorcu — kulturni boj.

Na ta način so se te stvari zavlačevale do konca septembra, ko se je po živahni debati, ki jo je netila vlada, izročil radi Tripolitanije (Turčiji) ultimatum. Pozorišče se je sedaj popolnoma spremenilo, kajti vojna ima sedaj drugo smer in vsi načrti pro-

žene, dekleta in fanti, jedlo samo čokolado in lizali bonbončke, in to edino iz tega namena, da bi se nabralo tem več neprecenljivega štanjolphapirja za „Rešitev domovine.“

Pa sedaj so človeku nekako zvezane roke in zvezan jezik. Zategadelj drugače ne morem služiti svoji domovini, kakor da sprejemam in shranjujem štanjolphapir, med tem ko drugi srečnejši ljudje uživajo čokolado in bonbončke. Pa tudi s tem upam, da si pridobim slavo med svojimi rojaki in častno ime v slovenski zgodovini.

Če bi pa jaz jedel čokolado in drugi hranili papir, bilo bi morebiti slabo. Preobjedel bi se najbrž samega navdušenja za štanjolphapir, oziroma za „Rešitev domovine“, čokolade in bonbončkov, postal bolan, in ker človek v bolezni ne misli na domovino, še manj pa na štanjolphapir, ampak na to, kako bi ozdravel, pozabil bi gotovo hraniti štanjolphapir in tako bi šel v zgubo in za slovenski narod bi bilo to neprecenljiva škoda. Boljše je torej, da drugi jedo čokolado — jaz pa hranim štanjolphapir.

Iz vsega tega, kar sem povedal ali zamolčal, cenjena gospica gotovo spozna, da dandanes ni važnejšega opravila na svetu, nego hraniti štanjolphapir, in ni zaslužnejšega dela, nego jesti čokolado za blagor slovenskega naroda. Če smem pri tej priliki kaj opomniti, bi bilo to, da se močno čudim, kako da se za različne „društvene domove“ po slovenskih pokrajinah ne pobira štanjolphapir. Eni bi ga lahko rabili za to, da bi se iz skupička pokrili dolgovi; drugi bi ga rabili v to, da bi z njim pokrivali strehe . . . Vsi bi bili na istem, ker vsi bi prišli kmalu do tega, da bi bili — brez strehe . . . Pa to meni nič ni mar. Moje mnenje je in ostane, da sloni bodočnost slovenskega naroda — na štanjolphapirju. In z ozirom na to svoje mnenje, ter z ozirom na dragocen dar, ki je ga velespoštovana gospica naklonila v obliki treh krpic štanjolphapirja za „Rešitev domovine“, izražam še enkrat z največjim začudljivostvom v imenu cele Slovenije najiskrenejšo zahvalo ter prosim, da se o priliki, posebno sedaj po božiču, zopet spomnite z najodličnejšim spoštovanjem vam udanega nabiratelja štanjolphapirja, obrabljenih znamk in zamaškov v prid „Rešitev domovine.“

stozidarsko-socialdemokratično-čifutske klike so sedaj padli v vodo.

„Leto žalovanja“ se nagiblje h koncu, a predno je zatonilo, je sv. oče sklenil, že letos mesto prihodnjega leta, sklicati konsistorij, ki se je tudi izvršil.

Vse stranke so pričele zavzemati popolnoma drugačno stališče. Katoliki Italije, katerim se ni več bati, da bi s svojimi patriotičnimi izjavami žalili čustva sv. očeta, se sedaj javno izrekajo za tripoličansko ekspedicijo. Prostožidarji — ti patentirani patrioti — so pa sedaj radi ultimata poparjeni, ker so njihove nakane prekrižali — Turki. Radikalni list „Secolo“ je sedaj v zadregi. Socialdemokrati so organizirali sicer generalni štrajk, a ta se je popolnoma izjalovil.

Razmere za katolike so se zboljšale in ni se bati kulturnega boja. Čeprav je to nehote povzročil roparski vpad v Tripolis, vendar nas navdaja z zadovoljstvom.

Politični pregled.

Delegacije.

V „Tagespost“-i z dne 28. decembra piše poslanec Dobernik kot predsednik delegacije, o delovnem programu sledeče:

„Ker je odmerjeno zasedanje delegacij le na nekaj dni, ni čuda, da so obrnjene oči vseh avstrijskih politikov na to zasedanje. Dejstvo je, da bodo avstrijski delegatje razmotrivali velevažna vprašanja zunanje politike, in za avstrijske Nemce je to velike vrednosti. Neokretna taktika lahko zelo omeji vpliv nemštva v avstrijski upravi, kar bi pa bilo ne le v kvar Nemcem, ampak bi bilo za nje tudi sramotilno, osobito, ker bo de tudi prišlo v razgovor razmerje med Avstrijo in Nemčijo. — Če je slovanskim politikom možno stopiti na višji politični nivo, je to tem bolj treba avstrijskim Nemcem. Kadar in kjer se jim le nudi primerna prilika, morajo igrati vodilno vlogo!“

Tako piše in misli predsednik avstrijske delegacije, ki ni nemška, temveč avstrijska.

V četrtek, dne 28. t. m., je bila prva seja delegacij.

Ob 11. uri dopoldne je imela ogrska delegacija plenarno sejo.

Predsednik ogrske delegacije je baron Lang, in podpredsednik grof Avgust Zichy.

V tej seji je govoril skupni finančni minister Burian o proračunskem provizoriju. Opoldne se je zbral odsek četvorice, ki je razpravljala o proračunskem provizoriju. Govorila sta ministra Aehrenthal in vojni minister Auffenberg. Prvi je kot minister zunanjih zadev označil stališče Avstrije napram zunanjim državam. O ital-turški vojski se je izjavil, da doslej prizadevanja, poravnati konflikt, niso imela uspeha, naša država pa odkritosrežno želi, da se to kmalu zgodi, in to tem bolj, ker je vojska med državami, ki je z nami v zvezi, in med državo, s katero imamo prijateljske odnose. Naš interes za mir je tem večji, ker bi iz nadaljevanja vojske utegnili nastati nevarnost za status quo na Balkanu. Upamo, da se to ne zgodi. Italijanska vlada je jasno izjavila, da se hoče držati dosedanjega političnega principa: vzdržati status quo na Balkanu. Želimo, da bi bila ta stremiljenja uspešna do tedaj, da se doseže mir, ki bi moč in ugled Turčije na Balkanu ohranil neoslabšano. Glavni temelj naše politike je nespremenljiva zvestoba do z nami zvezanih držav in prijateljstvo z drugimi državami. Naša naloga je, pripomoči, da pride med Turčijo in Italijo do, za obe državi častnega miru. Nato se je bavil govornik z maroškim problemom in tozadevnim nemško-francoskim sporazumom, ki ga je pozdravila Avstro-Ogrska z zaščeno. Zvišanje naše oborožene sile je potrebno za lastno varnost in zato, da s svojimi zavezniki nastopamo za svetovni mir. To je vodilo lani delegaciji, da sta kljub finančnim težavam pritrtili zahtevam vojne uprave. Potrebno je zvišanje števila naše armade, in to se zgodi z brambnima predlogoma, ki sta predloženi parlamentu. Končno je priporočal sprejem proračunskega provizorija.

Auffenberg je podal nato kot vojni minister vojni ekspozice. Povdarjal je, da je potrebna obsežna vojaška politika v materialnem in osebnem oziru. Rekel je, da je Avstrija v tem oziru mnogo zamudila, seveda je treba temu nasproti doprinesiti velike žrtve. Kakor vsak, kdor potuje po nevarnih deželah, se oboroži s pištolo ali samokresom, tako je tudi armada nekako podobna pištoli ali samokresu; radi varnosti je treba oboroževanja. Vojni minister je po odstotkih navedel vojne izdatke drugih držav z naraščajočo tendenco, a pri nas v Avstriji imamo pa celo padajočo tendenco vojnih izdatkov. Posebno povdarja, da ima Avstrija med vsemi velesilami najslabšo vojno moč v mirovnem času. Priporoča torej sprejem brambnih predlog.

Avstrijska delegacija je imela popoldne ob 5. uri sejo, v kateri je bil izvoljen za predsednika Dobernik. V tej seji je tudi stavil poslanec Bärenreiter najni predlog glede zgradbe železnice Banjaluka-Jajce. O tem predlogu se bode vnela živahna debata. Zboroval je tudi finančni odsek, v katerem je govorilo več delegatov.

Aehrenthal.

Kakor znano, se je nemški cesar Viljem svoj čas v toplih besedah izrazil, da je s politiko avstrijskega zunanjega ministra Aehrenthala zadovoljen.

Temu nasproti je prinesel pred par dnevi neki poljski list vest, da bo Aehrenthal spomladi odstopil.

„Reichspost“ od dne 27. t. m. prinaša uvoden članek, v katerem potrjuje vest onega poljskega lista. Članek pravi, da bo grof Aehrenthal takoj po zasedanju delegacij odstopil in sicer spomladi prihodnjega leta, to pa zato, ker

1. letos poleti v francosko-nemškem konfliktu zaradi Maroka ni dovolj podpiral nemških teženj;

2. ker so člani delegacije iz južnih dežela nezadovoljni z njegovo politiko zaradi nezadostnega vojaškega varstva južnih meja in

3. ker je bolan.

Kot najresnejše kandidate za njegovo nasledstvo imenujejo poslanika v Draždanih, princa Karla Emila Fürstenberga, eventualno avstrijskega poslanika v Bukarešti, princa Ivana Schönburg-Hartensteina.

Dosedanje delovanje nove poslanske zbornice.

21. zakonodajna doba novega državnega zbora je pričela dne 17. julija t. l., potem ko so se meseca julija še pod Bienertovim ministrstvom izvršile nove volitve. Dne 28. junija je prišlo na krmilo ministrstvo Gautsch. Dne 18. julija je cesar slovesno s prestolnim govorom otvoril novo zbornico. Obe zbornici državnega zbora sta se v kratkem poletnem zasedanju, ki je trajalo le 12 dni, konstituirali, in sta šli dne 29. julija na poletne počitnice. Druga doba zasedanja je pričela dne 5. oktobra t. l. pod Gautschevim ministrstvom. Baron Gautsch je dne 3. novembra t. l. odstopil in na njegovo mesto je prišel grof Stürgkh. Od otvoritve 21. zakonodajne dobe je imela poslanska zbornica 49 sej. Tekom zadnjega polletja sta Gautscheva in Stürgkhova vlada predložili zbornici 90 predlog. Mnogo teh predlog je bilo še iz prejšnje zakonodajne dobe. — Od 18. julija 1911 je bilo v novi zakonodajni dobi vloženi 60 nujnih predlogov in 465 predlogov za olajšanje bede. Inicijativnih predlogov je bilo 1030, ki so bili deloma še-le po prvem čitanju odkazani odsekom. — Interpelacij je bilo v teh 49 sejah 1175. Vprašanj na predsedništvo je bilo 75.

† Ferdinand Zichy.

Na svojem gradu Duna-Adony je umrl tajni svetnik grof Ferdinand Zichy v 83. letu svoje starosti.

Ogrski katoliki so s Zichyjem zgubili starostno voditeljev, moža, kateri je v dobi najljutejših političnih bojev častno in zmagonosno dvignil svoj vojni prapor.

Rojen je bil leta 1829 v Požunu na Ogrskem; oče mu je grof Jurij Zichy in mati grofica Lojza rojena Palffy. Grof Ferdinand Zichy je študiral na dunajskem in budimpeštanskem vseučilišču pravo in je bil namenjen vstopiti v politično službo, toda tega ni izvršil, ker se je ogrsko plemtvo v tisti dobi državnopravnih bojev vzdrževalo državnih služb, pač pa se je lotil z vso vnemo naročnega gospodarstva; s prirojeno mu spretnostjo je ustanavljal gospodarske zadruge in podjetja in si priboril v kratkem času vodilno mesto v ogrskem deželenem gospodarskem svetu. Leta 1861 so mu ponudili mandat v državnem zboru, a on ga je odklonil, nakar je bil imenovan podglavarjem Stolnega belega grafa. Leta 1865 je bil imenovan namestnijskim podpredsednikom. Leta 1875 je bil izvoljen v državni zbor. Kot prepričan katolik je vodil spretno ogrske katolike v boj za pravice in leto 1884 je v zgodovini bojev ogrskih katolikov zabilježeno v zlatih črkah.

Spomin na grofa Ferdinanda Zichyja kot ustanovitelja ogrske ljudske stranke ostane trajen.

Naš presviti cesar je povodom njegove smrti poslal rodbini Zichy brzojavno žalostinko.

Nemčija.

Med Francosko in Nemčijo je prišlo zaradi ugotovitve mej ob Kongu do težkoč. V poučenih krogih se zatrjuje, da Nemčija v tej stvari ni Francoski ničesar naznanila, pač pa je nemški državni tajnik v državnem zboru izrekel nekaj tez glede otokov na Kongu, katerih izvajanje Francoska nikakor ne more pripoznati kot upravičene. V francosko-nemški pogodbi pa se nahaja tudi še določba, da morata obe državi zahtevati razzodišče, če se pojavijo kakve težkoče zaradi ugotovitve mej. Vsled tega se ni bati, da bi prišlo zaradi spornih točk na Kongu do kakšnega novega in resnega konflikta.

Srbija.

Oficijelni organ rumunskega trgovinskega ministrstva javlja, da je naznanila srbska vlada rumunski vladi, da bo naložila ruskemu inženirju Taburovemu, da izpremeni srbsko obdonavsko mesto Radujevac v veliko luko, ki bo odgovarjala vsem modernim zahtevam in da bodo mogle pri njej pristajati tudi večje ladje. Obdonavsko mesto Radujevac je obenem tudi izhodišče transbalkanske železnice od Donave do Jadranskega morja. Pri zgradbi te železnice je zaposlenih na tisoče delavcev noč in dan in pričakuje srbska vlada, da bo del železnice Niš-Kragujevac že dogotovljen do prihodnje jeseni. Med Radujevcem in rumunskim obdonavskim mestom Gruja bodo zgradili nov most čez Donavo, ki bo opremljen tudi za železniški promet.

Monarhistična zarota na Portugalskem.

Listi so poročali, da so odkrili v neki vojašnici mesta Brage monarhistično zaroto. Sedaj priznavajo oficijelno, da gre pri tem za rojalistično vstajo.

Dragocenosti portugalske dinastije.

Poročali smo, da je sklenila portugalska vlada prodati dragocenosti, ki so jih našli po begu kra-

ljeve rodbine in ki imajo vrednost 14 milijonov frankov. Bivši kralj Manuel javno protestira proti tej prodaji, češ, da so te dragocenosti privatna last dinastije. Zadeva pride pred parlament.

Dardanelsko vprašanje.

Rusija je zopet spravila v razgovor dardanelško vprašanje, tokrat z motivacijo, da namerava prirediti Italija akcijo s svojim vojnim brodomjem v dardanelški morski ožini in da bo storjen s tem velik obrat v italijanski politiki; proti posledicam pa mora biti Rusija zavarovana.

Vstaja na Kitajskem.

Japonska se oborožuje. Iz Tokija, glavnega mesta Japonske, se poroča, da se vrše na Japonskem predpriprave, v ugodnem trenutku ukrepi v Kitajsko.

Perzija.

Iz Teherana se poroča, da je vladar sporazumno s kabinatom razpustil državni zbor. Perzijska vlada je sprejela vsa določila ruskega ultimata. Vsled sedanjega prodiranja Rusov v Perzijo je baje že nad 500 Perzijancev izgubilo življenje.

Med ljudstvom.

Laporje.

Na Štefanovo se je vršil pri nas okrožni združni shod, ki je pokazal, kako zelo se zanimajo funkcionarji zadrug v konjiško-slovenjebistriškem okraju za združni napredek. Shodu je predsedoval okrožni načelnik g. župnik Medved. Nadrevizor VI. Pušenjak je podal marsikatera važna navodila, zlasti glede posojil članstva, pri več posojilnicah, rezervnega zaklada itd. Nato je sledil razgovor glede obrestne mere. Mnogobrojno zbrani zastopniki zadrug iz obeh okrajev so navajali vzroke, ki govore proti spremembi obrestne mere, in se je soglasno sklenilo, da ostane obrestna mera nespremenjena. G. Pušenjak razloži nato najvažnejše točke načrta novega združnega zakona. Vname se živahna debata, v kateri se sproži marsikatera koristna misel.

V predsedstvo se je izvolil stari odbor. Kot kraj za prihodnji okrožni shod se določijo Žiče.

Raznoterosti.

Dr. Vekoslav Homotarič †. Med božičnimi prazniki je umrl hrvaški poslanec dr. Vekoslav Homotarič. Pripadal je stranki prava in je bil še pri zadnjih volitvah izvoljen z veliko večino v hrvaški sabor. Njegova smrt je hud udarec za stranko prava. — „Hrvatstvo“ od 27. t. m. je izšlo povodom smrti tega hrvaškega rodoljuba v žalni obliki. Pogreb rajnega se je vršil včeraj, dne 28. t. m., ob veliki udeležbi. Dr. Homotarič je bil župnik v Puhlju in poznan tudi v slovenskih krogih. Posebno moramo omeniti, da je bil dr. Homotarič iskren prijatelj Slovencev in eden najodličnejših zagovornikov. Bodi mu zemljica lahka, večem mu spomin!

Imenovanja na južni železnici. Nadrevidentom so imenovani revidentje: Josip Jirčik v Trbovljah, Alojz Kurek v Spodnjem Dravogradu, Anton Nagl v Spittalju, Ludovik Soukup v Celovcu, Karol Novak v Ljubnem, Franc Mraz v Ptujju, Franc Lavrič in Josip Billicsich v Gorici, Maks Franzoni v Trstu, Alfred pl. Behaghel v Trstu, Alojz Heindenreich v Mariboru, Karol Bibica v Trstu, Stefan Mlaker v Ptujju, Josip Sandermann v Mariboru, Josip Primus v Mariboru, Henrik Eccel in Ignacij Potzhuber v Trstu, Avgust Ludvik v Zidanem Mostu; revidentom pa adjunkti: Franc Haring v Ptujju, Viktor Klarman v Vuzenici, Franc Borstnar v Ljubljani, Josip Opelka v Mariboru, Josip Stopar v Poljčanah, Jos. Mohorko v Zidanem Mostu, Franc Planinšek v Ljubljani, Alojz Agrež v Št. Lovrencu, Adolf Llopčauer v Ljubljani, Gustav Motka v Trstu, Martin Topolovec v Ljubljani, Egon Hecht v Ptujju, Adolf Kabas v Celju, Alojz Jöbstl v Mariboru, Alojz Sulgaj v Postojni, Ivan Lepej v Mariboru in pa Milag Malenica v Rogatcu.

Iz dež. stavbenega urada. Deželni stavbeni svetnik Alojz Notar, je imenovan deželnim stavbenim nadsvetnikom, in Alojz Heide, stavbenim svetnikom.

Oholost nemškega liberalnega učiteljstva. Oholost nemško-nacionalne večine se zrcali tudi iz oholosti nemško-nacionalnega učiteljstva. Imeli smo že opraviti s temi gospodi, ko so nečuvno psovali slovenske mladeniče. Sedaj so zopet prišli z izbruhi na dan, ki kažejo vso njihovo nadutost. Skoro neverjetno se nam zdi, da morejo slovenski učitelji še sedeti skupno s temi nestrpeži v „Lehrerbundu“. In v naravnost zelo čudno luč spravlja dr. Kuvovca, da je 8. t. m. v Gradcu v tej družbi ponujal Nemcem svojo ponižno službo. Včeraj, dne 29. t. m. so imeli delegati štajerskih učiteljskih društev v Gradcu posvetovanje radi priborjenja višjih plač. Bilo je zelo burno in se je sklenilo, da izstopi nemško učiteljstvo iz vseh društev, tudi bojnih. Med drugimi je govoril na tem zborovanju tudi graški učitelj Melzer. Ta je stavil predlog, naj se od slovenskega učiteljstva zahteva, da tudi ono izstopi iz raznih društev in je bil predlog tudi sprejet. Razun tega je ta mož tudi grozil slovenskemu učiteljstvu, da bodo nemški učitelji skrbeli, da se bo regulacija plač izvršila v škodo slovenskega učiteljstva, če ne bo solidarno z nemškimi. Tedaj kar naravnost z odjedanjem kruha so pričeli terorizirati nemški učitelji. Ta glas je simptomatičen. Kakor kaže, bi tistih 25% zvišanih deželnih doklad ne prišlo procentuelno slovenskemu učiteljstvu niti v dobro.

Nemci hočejo pobasati kar vse. In vendar imamo še dr. Kukovca in druge liberalce, ki se ponujajo nemški oholosti in se izdajajo od liberalne stranke komunistični, ki pravijo, da so vladni delovni programi sprejemljivi. Fej! taki propadli politiki!

Dr. Kukovec, ki nas je hotel tožiti, ker smo poročali o znani aferi, v kateri je igralo važno vlogo neko dekle, potem radovedne priče, kozolec itd., je zamutil rok za vložbo obtožnice, to se pravi, ni maral priti pred porotnike. Ker to mnogo pove, se bomo prihodnjic s tem nekoliko obširneje pečali. Proti nam je seveda vsako zasledovanje ustavljeno.

Vestni dr. Bicek. Če naroči dr. Bicek, naj se našega uradnika iz kogarkoli vzroka povabi k sodišču, oskrbi to vedno s pripombo: deutsch (da mora biti namreč vabilo nemško). Ali ni naravnost ganljiva ta vestnost dr. Biceka pri vporabljanju jezikovnih naredb? Res, vsa čast dela pristnemu Nemcu dr. Biceku. Škoda le, da dr. Bicekovi tovariši niso tako vestni, kadar govore jezikovne naredbe v prid Slovencev. (Quid licet . . ., si pač fino mislijo „kulturni“ Nemci.

P. n. slovenski župani! Kje se dobijo vse tiskovine, ki jih rabite pri svojem uradovanju? Opozarjamo vas, da ima vse tiskovine na prodaj tiskarna sv. Cirila v Mariboru, katero vam „Straža“ s tem prav toplo priporoča. Tiskarna sv. Cirila vam bo dobro in hitro postregla, zato pa pridno kupujte in naročajte pri nji vse tiskovine, papir in druge pisarniške potrebščine.

P. n. krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom naznanja tiskarna sv. Cirila v Mariboru, da ima zdaj v zalogi vse najraznovrstnejše tiskovine, ki so predpisane za njihovo uradovanje ter prosí, da bi se te zaloge z naročili pridno posluževali.

Nemški učencec o židih. Na nemški trgovski akademiji v Pragi je neki nemški učencec drugega razreda napisal v šolski nalogi take stavke: „Židje so rak-rana na telesu našega naroda. Naš nemški tisk je večidel v njihovih rokah in radi tega tudi tako izgleda.“ Profesor Hüller je pod te besede napisal opazko: „Popolnoma prav!“ Zaradi tega je pa ta profesor Hüller sedaj v — disciplinarni preiskavi.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru z vso uljudnostjo prosí svoje p. n. odjemalce, da bi blagovolili tiskovine za zborovanja, veselice in drugo kolikor mogoče zgodaj naročiti; mnogi naročijo še-le v zadnjem trenutku in hočejo imeti z obratno pošto, kar pa posebno zdaj, ko se delo v tiskarni kopiči, večkrat pri najboljši volji ni mogoče izvršiti.

Posojilnice in hranilnice opozarja tiskarna sv. Cirila, da ima od sedaj v zalogi vse tiskovine, ki se rabijo pri posojilniškem uradovanju in boče vsem postregla točno in natančno.

Darujte za „Slovensko Stražo!“ Dne 16. t. m. je umrl v ljubljanski deželni bolnišnici gospod Ivan Fabjančič, ki je določil Ciril-Metodovo družbo za univerzalno dedinjo svojega premoženja. Družba dobi okroglo 60.000 K. Slovenci, somišljeniki, spominjajte se pri vsaki priliki „Slovenske Straže.“ Posnemajte naše politične nasprotnike in darujte pri vsaki priliki za naše obrambno društvo!

Novi kazenski zakonik. Kakor poročajo iz Dunaja, je novi kazenski zakonik v pravosodnem ministertvu že dogotovljen. V začetku januarja pride ta predloga v ministrski svet in po dobljeni predskajnciji ga vlada začetkom pomladanskega zasedanja predloži državnim zbornicem.

Neposredni davki. Tekom I. četrtletja 1912 do tečejo in postanejo plačljivi neposredni davki na Štajerskem v naslednjih obdobjih: 1. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemniški davek ter petodstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega daveka, in sicer: 1. mesečni obrok dne 31. januarja 1912; 2. mesečni obrok dne 29. februarja 1912; 3. mesečni obrok dne 31. marca 1912. — II. Obena pridobnina in pridobnina javnih podjetij: 1. četrtletni obrok dne 1. januarja 1912. — Ako se navedeni davki, oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, potem se morajo plačati tudi zamudne obresti, in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v smislu postave z dne 15. januarja 1904. 1. dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku presega znesek 100 K; zamudne obresti iznašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1/3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgoraj naštetim rokom do štetega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v štirih tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadlimi dokladami in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

Zoper pijančevanje. Delovni svet trgovskega ministertva je razpravljal o predlogu, ki so ga vložili trije člani: dr. Hainisch, profesor dr. Prausnitz in profesor dr. Hafferhell. Predlog zahteva, da se poprej zapirajo gostilne in kavarne v varstvo uslužbenega osebja, pred vsem mladostnih pomožnih delavcev. Gostilne naj se zapirajo ob nedeljah v mestih nad 100.000 prebivalcev o polpolnoči, v mestih od 10.000—100.000 prebivalcev ob 11. uri in v ostalih krajih ob 10. uri zvečer. Utemeljevanje predloga izvaja, da sedanji nadomestni počitek osebja ni nikako

naдомestilo za pregnano delo ob nedeljah, da večina osebja nima celo leto nočnega počitka in da naravna nevarnost za žensko osebje ob nočnem delu narašča, čim bolj alkoholizirani so gostje. Zgodnjo zapiranje gostiln pa ni le v interesu osebja, temveč tudi na korist narodnega gospodarstva in konzumentov. Zakaj grda razvada, ki posveča nedeljsko noč krokanju in pijančevanju, stane narodno gospodarstvo na leto mnogo milijonov. Predlagalci končno opozarjajo na zdravstvene in socialne posledice nezmernega pijančevanja.

25 o/o

Lepo novoletno darilo so si zamislili oholi nemški nacionalci. Človeku, in tudi najhladnokrvnejšemu, mora vskipeti kri, ki zve za nemško-nacionalne nakane. Kar za 25% so sklenili zvišati nemško-nacionalni gospodje deželne doklade, tako nam govori komuniste, ki so ga izdali poslanci Slovenskega kluba. Ali ni to drzno izzivanje mirnih davkoplačevalcev? S 25% zvišanjem deželnih doklad naj sedaj ljudstvo plačuje lahkomišelnost nemško-nacionalno gospodarstvo, s 25% zvišanjem deželnih doklad naj bi se sedaj rešilo iz mlakuže nemško-nacionalno večino, ki je zagrešila take škandale kot je stavba nove deželne bolnišnice, s 25% zvišanjem deželnih doklad naj se zopet napolni blagajne nenasitne večine, ki ima za Slovence vedno samo brec. Je to nečuvnost, ki jo je zmogla samo nesramna nemško-nacionalna ošabnost. Če bi stvar ne bila tako proketo resna, bi človek menil, da nemški nacionalci niso tako neumni, kot izgledajo in hočejo samo na drastično-humorističen način pokazati, kako bi se dalo z ljudskim denarjem zopet napolniti izpraznjeni mošnjček ter potem živeti dalje „in dulce i ubilo.“ Ampak nemško-nacionalna večina misli z vso resnostjo na omenjeno zvišanje deželnih doklad. V svoji brezskrbni prešernosti mislijo ti ljudje, da se bodo res našli poslanci med opozicijo, ki bodo privolili v naravnost izjemalno in katastrofalno zvišanje deželnih doklad. Njihova megalomanija je tem ljudem tako skvarila možgane, da ne vidijo, da bi moralo slovensko ljudstvo z gnojnimi vilami nagnati svoje zastopnike, če bi mu prinesli 25% zvišanje deželnih doklad. Položaj našega človeka, bodisi delavca, kmeta ali obrtnika, je že naravnost obupen, a nemški nacionalci bi ga radi z neznosnim zvišanjem doklad kar pognali iz domače grude.

Še več! Človek bi mislil, da bodo sedaj, ko hočejo naprtiti slovenskemu ljudstvu za 25% višje deželne doklade, nemški nacionalci nekoliko strpnješi, nekoliko pristopnejši, toda varal bi se. Iz povsem zanesljivega vira vemo, da bi tudi v bodoče ostalo deželno gospodarstvo enako krivično kot do sedaj, da bi tudi v bodoče bila deželna miza samo za Nemce bogato obložena, za Slovence bi ostajale pa sramotne mrvice. Od vsega težkega bremena, pod katerim bi po 25% zvišanju doklad ječalo slovensko ljudstvo, bi ne odpadlo na slovenski Štajer skoró ničesar. Edino slovensko učiteljsko bi mogoče dobilo povišen procent, vse drugo slovensko ljudstvo ničesar. Kako je naše stališče glede učiteljskih plač, je znano. Opozarjamo pa, da bi bilo skrajno nevarno in za učiteljske plače usodepolno, če bi se hotelo napraviti to zdelo za težišče vse naše deželno-zbornske politike.

Če bodo liberalni demagogi skušali napraviti zvišanje učiteljskih plač za alfa in omega vseh naših narodnih postulatov, svarimo učiteljsko, da bi jim sedlo na ta lim. Sovrašstvo radi nameravanega, neznosnega 25% zvišanja deželnih doklad bi padlo na učiteljsko, ki bi bilo s tem na mahi potisnjeno daleč proč od svojih želj ki bi s tem samo zaigralo za nedogleden čas zvišanje svojih plač. Kajti pomisliti moramo, da bo ogorčenje ljudstva, ko bo čulo o 25% novih dokladah, silno, da bo zavrelo in zakipelo. In to po vsej pravici, kajti toliko zvišanje doklad na zemljiški, hišni in obrtni davek, je naravnost pogibelno in uničujoče.

In ljudem, ki hočejo na tak način izmzgati naše ljudstvo, so se ponudili liberalci za lakaje, s temi ljudmi hočejo liberalci skupno v boj proti nam. Čeprav je to najostudnejše izdajstvo vseh naših gospodarskih in narodnih zahtev, vendar nas ne plaši. Naše ljudstvo je dovolj zdravo, da bo korenito obračunilo z izprijeno liberalno tolpo.

Štajersko.

Mariborske novice.

Občni zbor Slovenske Straže z zabavnim večerom bo brez dvoma nudil največ prilike, da bomo veselo in prijetno preživeli zadnje ure poslavljaljočega se leta. Če bomo celo leto tako razpoloženi kot tisti čas, ko nas bo pozdravilo mlado leto, potem bo leto 1912 za nas vse naj srečnejše. Kdor se hoče na Silvestrov večer prijetno zabavati, naj pride ob 8. uri v dvorano Katoliškega delavskega društva, Flöberg 4.

Čudne razmere. Razmere v nemško-nacionalnem društvu „Arbeiterschutz“ so že od prvega pričetka sem več kot čudne. Pisalo in govorilo se je o tem že veliko. (Tudi mi smo že večkrat imeli priliko posvetiti v to nemško-nacionalno močvirje, pri kate-

rem je imel glavno besedo znani Laval. V soboto 24. t. m. je imel „Arbeiterschutz“ občni zbor. Že poročila, ki jih prinašajo o tem zborovanju graški listi, povedo več kot dovolj, kako je bilo gospodarstvo v tem društvu. V zadnjem poslovnem letu je imelo to društvo 29.000 K izdatkov in samo 4000 K dohodkov iz prispevkov. Radi tega se je društvo seveda grozno zadolžilo. Na obnem zboru se je izvolil zato lasten finančni odsek, katerega naloga bo poskrbeti, da se bodo ti dolgovi poplačali. V tem odboru so tudi upniki društva. Poleg Wastiana najdemo v njem Scherbauma, Franza, dr. Orosla, dr. Mravлага in še več drugih nemško-nacionalnih odličnjakov. A sklenilo se je tudi, dati kolikor mogoče malo podpor, kakor se zdi, bo to nemško-nacionalno delavsko društvo od sedaj životarilo samo radi tega, da bodo prišli bogati Mariboržani do svojega denarja. Za delavce tako društvo ne bo posebno priporočljivo.

Za „Slov. Stražo“ je darovala gospa Elizabeta Gabrijan več tisoč obrabljenih znamk kot božično darilo. Hvala lepa! Posnemajte!

Gibanje ljudstva. Pri Sv. Magdaleni v Mariboru je bilo leta 1911 poročenih 102, rojenih 470 in umrlo jih je 550. V sv. katoliško cerkev je bilo sprejetih 61 oseb.

Modrost mariborskih mestnih očetov. Kakor znano, so naši mestni očetje v predzadnji seji mestnega sveta odklonili predlog finančnega odseka za zvišanje stanarinskega vinarja od 9% na 12%, pač pa so sprejeli predlog za zvišanje na 11%. A hitro so se skesali. V zadnji seji so prejšnji sklep razveljavili in zvišali te doklade od 9% na 12%. Za naš mestni svet značilna je pa motivacija tega zvišanja. V njej se zrcali vsa modrost naših mestnih očetov. Rekli so, da če bi mestni svet ne zvišal teh doklad na 12% in bi jih pustil na 11%, bi jih zvišali hišni posestniki sami in sicer radi okrogle številke na 12%. Nota bene, da do sedaj tudi nismo imeli okrogle številke, temveč 9%. Kaj okroglost vsa napravi. Še za davke je dobra. Za počt.

Celjske novice.

Iz Celja. Pretečeni petek je nastal ogenj v tovarni Franca Pacchiaio v Celju, domači delavci so ga pa še pravočasno vdušili.

Dr. Benkovičev shod, ki je bil naznanjen v „Slov. Gospodarju“ za nedeljo, dne 31. t. m., se radi raznih težkoč ne more vršiti. Vrtni salon hotela „Beli vol“ imajo sedaj Orli, ki so na tečaju, in radi telovadbe se ga ne more odstopiti.

V Celju se je vršil dne 27. in 28. decembra t. l. tečaj za nadzorstvo in tajnike zadrug. Tečaja se je udeležilo lepo število združnih funkcionarjev. Dala so se članom nadzorstva navodila za poslovanje, sestavljali zaključki ter razpravljalo o raznih važnih združnih vprašanjih. Tečaj je vodil nadrevizor Vl. Pušenjak.

V Celju se vrši cel teden trajajoč tečaj za voditelje Orlov, katerega se udeležuje nad 40 mladeničev iz celega Sp. Štajerja. Tečaj vodita načelnika jeločnik iz Ljubljane in Culk od Sv. Jurja ob Taboru. Udeleženci telovadijo v dveh oddelkih. Razun telovadbe se vrše predavanja v raznih organizatoričnih vprašanjih. Tečaj se zaključi v nedeljo.

Ptujske novice.

Čudne nazore ima ptujski okrajni zastop, ozir. odbor. Denarja jim bojda primanjkuje, in kdo je tega kriv: (dr. Korošec! Zato pa morajo plemenske bike kupovati po Zgornjem Štajerskem, mesto da bi jih kupili od naših domačih slovenskih kmetov. Ali jih dobijo mogoče na Zgornjem Štajerskem zastop? Sicer pa itak vemo, da hočejo na ta način pomagati svojim nemškim bratom. Slovenski kmetje in veleposestniki, ganite se malo!

„Sloga“ se nam pa res že smili. Ker je popolnoma sama, se ji nekaj blodi, da bi morali naši listi kar drug od drugega prepisovati. Kar je v „Straži“, to bi moral prinesiti tudi „Slovenski Gospodar.“ No, pa vaša želja se menja ne bo izpolnila, ker je za vsako številko „Slovenskega Gospodarja“ preveč opisov.

V okolici imamo poštnega pota, kateremu je skrajno neljubo, da prihaja toliko „Slovenskih Gospodarjev“ v naš okraj. Če se gospodu ne ljubi, naših listov pravočasno in brez vsakih neumnostnih opomb razdeljevati, mu svetujemo, naj svojo službo opusti. Kajti veliko jih je, ki bi radi opravljali ta posel, a ne pridejo k pošti, ker jih razni ptujski gospodje ne priporočajo. Danes Vam, gospod pismonoša, samo svetujemo, da lepo mirno in brez vsakega zbadanja prinašate naše liste!

Trboveljske novice.

Orel. Telovadni odsek Orel v Trbovljah vabi na Silvestrovo veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 31. decembra t. l. v dvorani Društvenega Doma v Trbovljah. Spored: 1. „Težke ribe“, veseloigra v treh dejanjih. 2. Prosta zabava s šaljivo pošto. Pri veselici svira godba na lok. Začetek ob 1/4. uri popoldne. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 K 20 vin., ostale vrste 80 vin., stojšče 40 vin., sedeži na galeriji 1 K. Ker je čisti dobiček namenjen Društvenemu Domu, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Odbor.

V nedeljo 31. t. m. na shode! Širite „Stražo“!

Surovosti pri božičnici. Neke nepoznane, ne ravno trezne osebe, so se letos pri polnočnici v cerkvi pri velikih vratih skrajno nedostojno obnašale. Posebno še neka ženska je bila glasna s svojimi kletvicami. Verniki so se zgražali nad temi rogovileži. Neki moški je zunaj pred cerkvijo med sv. mašo glasno preklinjal čez duhovnika, ko je bila ravno pridiga, češ, da on ne more v cerkev. Kakor da bi bil duhovnik kriv, da je cerkev premajhna. Sicer je pa itak boljše, da razna pijana druhal ne pride v cerkev, ker potem le še druge vernike moti v molitvi. Če človek tako nekoliko razmišlja, mora priti do prepričanja, da je pri nas v Trbovljah več ljudi, ki samo iz slabega namena pridejo do cerkve, a gredo potem v gostilne.

Tovariš napadel tovariša. Na sveto noč je popivalo nekaj fantov celo noč v gostilni pri „Skratu“. Zjutraj ob 4. uri se je namenil A. Dernovšek, da bi šel domov. Zunaj na cesti ga napade neki delavec Belaj in mu zada z nožem čez pas 20 cm dolgo, težko rano. Pravijo, da je Dernovšek ranjen tudi na notranjih organih in bo vsled tega težko okreval. Dernovšek in Belaj sta si bila vedno prijatelja. Belaj je baje namenil svoj zločinski čin nekemu drugemu delavcu, toda zgrešil je, ker je bil pijan in je bila noč precej temna. Stražnik je odvedel Belaja takoj v zapor, kjer bo iztrezil svojo pijanost. Koliko poštenih družin mora v Trbovljah zaradi majhnega zaslužka stradati. Drugi samski pa zopet ne vedo početi drugega z denarjem, kakor da popivajo. Zoper neizmerno pijančevanje bi se moralo nekaj storiti.

Drugi kraji.

St. Hl v Slov. goricah. † Jožef Ferk. Danes v petek, dne 29. decembra popoldne, je nagloma umrl slovenski posestnik g. Jožef Ferk, p. d. Ciper. Rajni je bil cerkveni ključar, občinski odbornik šentiljske občine, vnet obmejni rodoljub, starosta šentiljskih Slovencev, stebel obmejnega slovenstva. Pogreb se vrši na starega leta dan, dne 31. decembra. Blagi rodoljub, neustrašeni branitelj slovenske meje, počivaj v miru!

St. Hl v Slov. goricah. Predstava „Na Marinem Sreču“, ki jo igrajo dekleta Marijine družbe, se vrši v nedeljo, dne 7. januarja 1912 po večernicah. Domačini iz sosese, pridite!

Vuzenica. Občinske volitve, proti katerim so rekurirali naši posilincei, so potrjene. Naša nemškutarija je s tem za eno blamažo bogatejša.

Pernice. (Boj za obmejno občino Pernice.) Dne 23. t. m. so bile v Pernicah obč. volitve. V časopisih se poprej o teh volitvah ni nič pisalo, ker je bila občina do sedaj v nemških rokah. Slovenski volilci so bili razen treh mož do zadnjega na volišču. Slovenci so zmagali v I. razredu na celi črti, v II. razredu so pa zmagali posilincei z enim glasom večine, s samo nepoštenostjo in pritiskom. Slovenska pooblastila je predsednik volilne komisije kar zavračal, rekoč, da slovensko pooblastilo ne velja; posilincei so pa mož za moža volili s pooblastilom. Predsednik volilne komisije Kristöfel je hotel slovenske volilce kar z orožniki od volišča spraviti, pa ni šlo, ker se je orožnik sam prepričal, da so imeli vsi Slovenci volilno pravico, razun dveh mož. Sploh se je predsednik volilne komisije tako obnašal proti Slovincem, da so bili vsi slovenski volilci razburjeni in bi bilo prišlo do hudega spopada, ako bi ne bil orožnik navzoč. Posilincei so smeli kar s tremi pooblastili voliti, Slovenci niti z enim ne. Z eno besedo rečeno: godilo se je tako, kakor da bi bili kje na Turškem. Slovenci so se pritožili proti volitvi v II. razredu. Slovenski kmetje gremo navdušeno in s poštenostjo v boj zoper našega sovražnika. Sedaj smo spoznali, da so mutski posilincei najhujši nasprotniki slovenskih kmetov. Oni hočejo prusko Südmarko ustanoviti v Pernicah, samo da bi grabili iz slovenskih kmetov denar. A, dragi posilincei! Mihi nečurje. In veseli nas, da smo spoznali svoje sovražnike. V kratkem se vidimo pri drugih volitvah in tedaj bomo še bolj natanko pogledali v oči našim sovražnikom. Da smo pa sedaj toliko dosegli, gre vsa čast in hvala prečastitemu gospodu župniku Hauptmannu in gospodu Geßmanu, veleposelniku, ki se je tako hrabro postavil v boj za slovenske pravice proti nemškemu protestantom. — Slovenski kmet.

Iz Slov. Bistrice se nam piše: Zares nečuveno, vendar resnično je, kako naši ultragermani delajo vsenemško propagando. Pri božičnici, dne 23. dec. t. l., delile so se otrokom tudi knjižice: „Jahrbüchlein für die südmarkische Jugend 1911-1912.“ Na straneh 33 do 37 ne vsebuje ta knjižica ničesar drugega, kakor že znano nemško širokoustenje in pa ščuvanje proti Slovincem, za katere ne pozna boljšega izraza kakor Welsche in Windische. Pisatelj teh vrstic se je menda učil zgodovine pri tisti šolski klopi, kakor „slavnoznaní zgodovinar“ dr. Wiestaler, kajti prav smelo trdi, da je vsa naša zemlja pravzaprav le nemška, ker so tukaj nekoč ob preseljevanju narodov hodili germanski pradedje. (Ljubljana da je bila nekdanje nemško mesto in po potresu l. 1895. je bila postavljena skoro le z nemškimi denarjem. Da so prišli Nemci ob to deželo, je kriva nemška brezbriznost. Če je kupil kakšen Slovenec posestvo, se je nemštvo tolažilo, da ena lastovka še ne napravi poljetja. Toda teh lastovk je bilo vedno več, in tako so jemale marsikateremu ptičku, ki se je zvalil v gnezdu, hrano.) Nezaslišano. — Da takšne, na drugo narodnost ščuvajoče brošure, delijo učitelji javne, od dežele plačane šole, je tem bolj, če se pomisli, da je na naši nemški šoli

čez polovico otrok slovenskih starišev, obsojati. Tako je zopet jasno dokazano, kako opravičeno je ogorčenje proti nemškim šolam na slovenski zemlji, ki ne vzgajajo otrok v ljubezni do starišev in v avstrijskem domoljubju, kakor to zahtevajo c. kr. šolske postave (par. 71 in par. 78), ampak drzno hujsko nežno deo proti lastnim slovenskim starišem, ter jo napolnjujejo z mržnjo do vsega, kar je Bogu in cesarju zvestim narodom sveto. Vi nezavedni in za blagor slovenskih otrok malobrižni stariši, ali se vam v glavi že kaj svita?

Slov. Bistrica. Občni zbor Katoliškega političnega društva v Slovenski Bistrici se je vršil, kakor smo kratko že javili, na Štefanovo v hotelu „Avstrija“ ob prav dobri udeležbi. Med splošnim navdušenjem, oziroma z velikim ogorčenostjo, so se razpravljala najbolj pereča dnevna vprašanja. G. poslanec Fr. Pišek je podal poljudno sliko o splošnem političnem položaju v državnem zboru, ter prav praktično razložil nekatere kmečke zadeve, zlasti glede nameravnega nakupa živine iz Češkega in radi cene sena, kar so vzeli zborovalci hvaležno na znanje. G. posl. Peter Novak pa prav po domače razložil pomen in namen obstrukcije, ter vpraša pričujoče za mnenje, kako je poslanec K. Z. postopati v bodoče glede dež. dolgov, učiteljskih plač in splošnega nastopanja proti zapostavljanju Slovincem od strani deželnozbornske večine. Posebno se je videlo, da ni med ljudstvom „popularna zadeva“ povišanje učiteljskih plač, kajti proti tej točki so se kmetje s prav posebno nevoljo izražali. (Klici: „Branite nas!“ pričajo dovolj jasno.) Živahnost in splošno zanimanje za naše narodne in gospodarske zadeve pričajo te-le resolucije, ki so se stavile od raznih oseb ter enoglasno z veliko navdušenostjo sprejele: 1. Zborovalci, zbrani na občnem zboru S. k. političnega društva v Slov. Bistrici dne 26. decembra 1911. ogorčeni protestirajo proti postopanju vlade glede okrajnega zastopa slovenjebistriškega, ki že čez leto dni deluje v popolnoma protipostavnem sestavu, ker so izstopile kmečke občine iz tega ter tudi nobena druga skupina ni več potnoštevila. Odločno obsojajo zborovalci, da se višja oblast nič ne zmeni za noben ugovor protipostavnega delovanja te korporacije ter izražajo mnenje, da občine niso dolžne, upoštevati odredb in predpisovanja davkov od strani oblasti, ki sama ne spoštuje nobene postave in pravičnosti. 2. Zborovalci izrekajo poslanec K. Z. popolno zaupanje ter jih pozivajo, da vstrajajo v obstrukciji, dokler nemška večina v deželnem zboru ne ugodi vsaj najvitalnejšim potrebam kmečkega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. 3. Zborovalci ogorčeno protestirajo proti žaljenju slovenske narodnosti, kakoršno si je dovolil sodnik tukajšnje c. kr. okrajne sodnije g. dr. Rakovec Feliks s tem, da je svojemu uradniku g. Marku Rakušu prepovedal slovenski razgovor s strankami, ki so večje nemškega jezika, in zahtevajo, da se zoper tega uradnika, do katerega slovensko prebivalstvo radi njegovega sovrašstva do slovenskega jezika ne more imeti zaupanja, uvede stroga preiskava. Pri tej priliki izražajo zborovalci svoje ogorčenje nad tem, da uradniki te c. kr. sodnije uporabljajo v uradu očitno vžigalice nemškega bojnega društva Südmark, čeprav jim je dobro znano, da je to društvo Slovincem skrajno sovražno, in že na škatljicah se nahajajoče revolucionarne barve žalijo ne le dobrega Slovencea, temveč tudi patriotični čut vsakega dobrega Avstrijca, ter zahtevajo, da se uradništvo te sodnije primerno pouči, da za naprej slovenskega prebivalstva ne bo na omenjeni način izzivalo. 4. Zborovalci vzamejo z ogorčenjem na znanje poročilo o stanju volitev slovenjebistriškega občinskega odbora, izrazijo svoje zažudenje nad tem, da se pusti vladati enemu in istemu odboru že nad 7 let, dasiravno sme veljavno delovati le tri leta, in da se še sedaj, ko je po kazenski sodnji dokazano kršenje volilne svobode pri volitvah meseca novembra 1910, rešitev rekurza tako zavlačuje, ter zahtevajo, da se sedanji občinski odbor takoj odstavi in se vodstvo občinskih poslov poveri komisarju do pravomočne izvolitve novega odbora. 5. Zborovalci protestirajo z ozirom na to, da biva v mestu Slov. Bistrica polovica Slovincem in je okolica slovenska, proti temu, da ima c. kr. poštni urad v Slovenski Bistrici samo nemški napis, da rabi izključno nemške tiskovine in samonemški pečat, ter zahtevajo od c. kr. poštnega ravnateljstva v Gradcu, da se samonemški napis na c. kr. pošti v Slov. Bistrici zamenja z dvojezičnim ter da se uvedejo dvojezične tiskovine in dvojezični uradni pečat. 6. Zborovalci vzamejo z velikim ogorčenjem na znanje sledeče: a) Na nemški šoli v Slov. Bistrici so se od tamošnjega učiteljstva otrokom delile zadnje dni neke brošure, pisane v strogo nemško-nacionalnem tonu, kjer se Slovinci silno žali in ščuva proti njim. b) Učitelji nemške šole v Slov. Bistrici zahtevajo od otrok, da rabi-jo edino-le svinčnike v nemških barvah, c) Nadučitelj na okoliški šoli v Slov. Bistrici, kjer so sedaj izključno slovenski otroci, rabi ostenativno Südmarkine vžigalice ter pušča škatljice z nemškimi barvami ležati po šolski mizi. Ta dejstva silno žalijo narodni in patriotični čut otrok in starišev in nasprotujejo par. 71 in par. 78 šolskega zakona z dne 29. septembra 1905, štev. 13.200. Zato zborovalci političnega društva slovenjebistriškega pozivajo c. kr. deželni šolski svet v Gradcu, da odločno nastopi proti tako izzivalnemu in nezakonitemu postopanju učiteljskega osebja ter proti istemu potrebno ukrene.

St. Jurij ob juž. žel. Naši liberalci so imeli zopet enkrat priliko, pokazati svojo pristno protiversko barvo. Na obrtno-nadaljevalni šoli se je vpe-
ljalo eno uro veronauka na teden, in sicer najbolj na

prizadevanje tržkega občinskega zastopstva; trg šolo podpira z letnimi 200 K ter ima potemtakem precej zraven govoriti. Vesele se pa tega mojstri sami, četudi vsled tega vajenec eno uro manj doma koristi, ker se zato z njim lažje izhaja. Fantje, ki pridejo v uk od različnih krajev, so včasih zelo zapuščeni in v verskih rečeh zelo malo poučeni; za ura jim pride prav, da dobe najpotrebnejše znanje, ki jih usposobi tudi za vredni prejem svetih zakramentov. Zdaj vam pa pridejo liberalci ter se izrečejo, sami ne vedo, v čegavem imenu, zoper tisto uro. Eden, ki ga cela zadeva posebno nič ne briga, razun, če so mu morda rojenice naložile težavno in nehvaležno nalogo, v Št. Juriju pobijati vedno bolj se dvigajočo glavo „klerikalnega zmaja“, si lasti celo oblast, govoriti „v imenu postave“, ko ugovarja veronaukovi uri. In vendar postava v njegovi ročni knjižici jasno govori, da se razun s obligatnih ur sme dodati še katera več, ako se uvidi potrebo. Ta potreba se pri nas splošno uvideva v obrtniških krogih glede veronauka, in menda tudi drugod ne bo drugače. Sedaj je le prebit in tudi veronauk uveljavljen. Kjer so razmere takšne kakor tukaj, postavite se tudi za veronauk na obrtno-nadaljevalni šoli. Na Kranjskem je že splošno uvedeno. Tudi pri nas ne govori postava proti njemu.

Sv. Trojica v Halozah. Tukajšnjemu Gospodarskemu in bralnemu društvu je podaril nekaj prav lepih knjig o. Lenart Vaupotič, mnogozaslužni župnik, za kar se mu izreka prisrčni: Bog plačaj!

Sv. Peter v Sav. dolini. Odkar imajo pri nas občino v rokah pristaši Slov. kmečke zveze, se je v gospodarskem oziru v prid občanov mnogo storilo. Zgradili so se novi mostovi, napravili kanali in posele ceste, da se tako lažje vrši promet. Sploh se z mirno vestjo lahko konstatira, da se ni prej v 20. letih toliko oskrbelo v prid občanov, kakor v zadnjih dveh letih. Liberalcem in nemškutarjem, ki so poprej gospodarili v občini, in niso nič storili, pa vse to ni dovolj, in napadajo župana ter celi odbor, češ, da se ne briga dovolj doseđanji odbor pod izjavo, da ne vozi po nekih gotovih ulicah, da bi ceste popravljali. Leti cele koše psok, kar je pri liberalcih splošno v navadi, samo z namenom, da bi se očrnilo naše moze. Da bi se to posrečilo, sta se napotila dva liberalca od hiše do hiše ter sta beračila za podpise. Mnogo političnih kalinov sta vjela. Obrnila sta se tudi do naših pristašev, katerim sta neresnično pravila, da pobirata podpise za prošnjo, da se sprejme omenjeno cesto med okrajne. Torej, da se doseže namen in vzame komu ugled, se posluži liberalci vsakega sredstva. Toda namen je popolnoma drug, in o tem bomo v prihodnje govorili. Za danes samo pove-mo, da takšno ravnanje nas ne bo spravilo iz tira. Mi bomo tudi za naprej skrbeli kakor doseđaj, za gospodarsko povzdigo občine, in poskrbeli, da ne pride več oni madež na našo občino, katerega je dolgo let nosila. Ves trud liberalcev bo zaman.

Sv. Peter v Sav. dolini. Gotoveljskemu županu, ki se trudi z raznimi podpisi za popravila naših občinskih cest, svetujemo, naj raje skrbi za ceste, ki spadajo v njegov delokrog. Kličemo mu samo, naj pogleda malo cesto proti Sv. Jederti, ki je v tako žalostnem stanju, da ne najdeš daleč na okrog enake. Enako bi svetovali tudi žalskemu županu, ki samo vidira naznanila (menda zato, ker najbrž ne ve, kje so naznanjene ceste), naj se pobriga za razne, v njegov delokrog spadajoče ceste in brvi, na katerih človek še življenja ni varen. Gospoda, pometajte najprvo pred svojimi pragji, potem iščite smeti pred našimi.

Polzela. V predzadnjem „Slovenskem Gospodarju“ smo stavili našim liberalčkom prav zanimiva vprašanja. Na ta nam niso nič odgovorili, ampak so obrnili pozornost hitro na drug predmet in so razlili svojo jezičo nad g. Loparnikom, ker jim je pred sodnijo dokazal, da se ne da kar tako pohrustati. Zelo jih jezi, ker mora ubogi Cizel toliko plačati. Zakaj se je pa dal siliti od F. in T. Sedaj mu naj le ta dva denar preskrbita. Ubogi „Nar. List“! Mi Polzelani te zelo pomilujemo, ker nimaš drugega gradiva, kakor da eno in isto stvar petkrat pogrevaš. Liberalci, liberalci, kako vaš um peša, da ne morete s čim drugim napolniti strani „Nar. Lista“. Mi ti svetujemo, „dragi“ Spindler, pridi na Polzelo k našim liberalčkom, naj ti povedo tiste mične povestice o slavnoznaní lepotici in šeneškem gozdu. Ali se pa potruži v Mozirje, tam je v nekem kotu blizu vode mnogo literarnega blaga skritega o zanimivih ljubezenskih aferah nekega tukajšnjega liberalčka. Evo ti gradiva! To bi bili romani za senzacijo, potem bi se duševno revni „Narodni List“ povzdignil, ljubi Spindler! Polzelani bi kar segali po njem, in bi ga tudi sami plačevali. Tako si jim pa zadnjo številko kar zastojni poslal. Ali se ti je morda od druge strani plačalo, ja naši srebrno-čisti liberalčki, ti imajo denar, če ga pa nimajo, si ga pa izposodijo, čeprav na kak bolj čuden način. Ali mislite, da je to lepo in značajno, če kdo več let časti omoženo žensko, ki je svojega moža napodila, ali pa če se vlačič več let po šeneškem gozdu, ali pa če večkrat na pošti z denarjem manipulira, ali pa z zlatimi urami in svetlimi tolarji. Vse te „čednosti“ so že doprinašali naši liberalčki, sedaj so pa vsi kar naenkrat tako nedolžni, kot angelčki. In koliko anonimnih pisem in naznanil so dali pisati. Torej Loparnik, mi Polzelani Vas dobro poznamo in tudi vemo, kaj je na tej stvari, in če se „Nar. List“ še sto-krat zlaže, to našega mnenja nič ne predrugeča. Pač pa smo že vsi siti nadutih liberalcev! Če prideš na Polzelo, gotovo dobiš nekoga na pošti, čeravno pismo-
noša dvakrat na dan na dom raznaša pošto. Fabrika-
ni so delali že imenitne dovtype, kaj zmiraj ta gospo-
dek išče na pošti. Ali pa srečaš tistega študenta na

cesti, ki je menda že od samega letanja in literaričnega delovanja za „Narodni List“ postal tako suh. Torej ljubi liberalčki, nič se tako ne mučite za gosp. Loparnika, pri nas Polzelanil ne boste nič dosegli. Mi vas preveč dobro poznamo, kakšni tički da ste in kaj nameravate. Saj je celo ena priča pri sodnji izjavi, da je bil najvišji poglavar naše visoke inteligence pri njej in je rekel, da se mora spraviti Loparnika s Polzele, da potem dobijo Punkulana dol, ker je ta bolj za veselice in ker ga baje g. župnik na Ponikvi hočejo kar kosmatega, Bog nas varuj, požreti. Odgovorite rajši na tista vprašanja, ki smo vam jih zadnjič stavili, ker imamo že mnogo drugih pripravljencev. Če boste pa zopet poskusili obrniti pozornost na drug predmet, bomo pa začeli odgovarjati mi. Dosedaj smo vam imenoma samo zato priznavašali, ker živimo v narodno ogroženem kraju.

Velenje. Božičnica, katero so priredili otroci slovenskega vrta in slovenske šole, se je lepo obnesla. Otroci iz vrta so nastopali kot pastirji in pastirice, ki so prinesli malemu Jezuščku v jaslicah vsak svoj dar: orehe, jabolka, vino, šopek cvetlic itd. Lepo je bilo videti male otroke, kako so korajžno govorili in peli. Zahvala gre pred vsem novi gospodični vrtnarici, ki je komaj v nekaj tednih dosegla tako lep uspeh: znamenje, da je vodstvo otroškega vrta zdaj v dobrih rokah. — Nato so šolski otroci lepo predstavljali mično igro „Marijin otrok“. Nazadnje so bili obdarovani. Otroci iz vrta, za katere je poslala Slov. Straža 120 K, so bili vsi obdarovani s primernimi darovi. Izmed šolskih otrok je bilo obdarovanih čez 100. Radi bi bili obdarovali še več otrok, toda žalibog ni bilo mogoče. Zato pa bodi izrečena v imenu otrok vsem blagim darovalcem, prijateljem naše slovenske mladine, javna prisrčna zahvala in stoteri: Bog plačaj!

Velenje. Naš gospod Smodiš, pravilno Smodiš, je postal zadnji čas agitator za nemško bojno „Los von Rom“ društvo Südmark. Ali mu to kaj ne se ali ne, tega ne moremo vedeti, samo to vemo gotovo, da mu ne dajo zaslužiti samo südmarkovci, ampak tudi, in sicer največ, Slovenci. Naš krajni šolski svet in župnijski uradi vendar niso člani Südmarke. In tudi od teh dobi naš Smodiš precej veliko zaslužka. In kakor slišimo, se je zopet pred kratkim potegoval za delo pri neki cerkvi. — Zato vprašamo g. Smodiša, kako se vjema vse to z njegovo agitacijo za Südmarko. Ko homo dobili odgovor, bomo govorili dalje.

Zdole pri Vidmu. V četrtek, dne 21. t. m., je slavil naš obče priljubljeni g. župan Martin Pajdaš 25letnico svojega županovanja. Gospod župan je zvest pristaša S. K. Z. K izrednemu slavlju 25letnice županovanja mu iskreno čestitamo. Bog ga živi še mnogo let! Zaupanje in ljubezen občanov naj mu bo plačilo za njegovo požrtvovalno delo.

Gornji Grad. V petek pred božičem je zadela kap g. učitelja Sijanca in smo ga pokopali dne 28. decembra. Pokojnik je bil vnet pristaša N. S. in tajnik spodnještajerskega učiteljskega društva. V zasebnem občevanju je bil dobrodušen. L. m. z. l. — V tukajšnjem Bralnem društvu se je predstavljala na Stefanovo igra „Junaška deklica“. Dobro bi bilo, da se ponovi.

Nova Štifta. Čudno se nam zdi, da poštena mladenka F. S. tako leži liberalnemu dopisniku v železcu. Ali morda zato, ker zna ona tudi v gostilni čuvati svojo dekliško čast in poštenje, ker prezira razne liberalne vsiljivce in noče biti za igračo liberalnim ...? Pravzaprav si pošteno dekletje lahko v čast, če jo „Nar. List“ napada. Kakšne vlačuge, ki je kakemu pijanemu liberalcu na prodaj, ne bo liberalno časopisje nikoli napadalo. Povdarjamo, da je vse, kar je pisal „Narodni List“ o imenovani mladenki, golo obrekovanje in nesramna laž.

Kaj naj store občine v letu 1912.

Več let sem prezirajo vojaške oblasti slovenski jezik popolnoma, in sicer samo zato, ker jih nihče ne opomni, da ravnaajo protizakonito. One spisujejo vojaške izkaznice ali prehodnice, namembnice, izpustnice, dopustnice, pozivnice nabornikom in novincem, pozivnice na orožno vaje, domobranske in črnovojniške knjižice itd., v nemškem jeziku, kar je proti členu 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. grudna l. 1867. To delo so opravljale dosedaj nemoteno. Letos pa se jim je postavila po robu občina Kokarje v Savinjski dolini, ki je vrnila po poslancu g. dr. Verstovšku e. in kr. vojnemu ministrstvu neko nemško pozivnico na orožno vajo, s pritožbo, da ravnaajo proti zakonu, če določijo občini te listine v nemškem jeziku; ker so v jezikovnem oziru protizakonite, jih občina ni dolžna obravnavati.

Občina je vojnemu ministrstvu kratkomalo naznanila, da v prihodnje ne bo obravnavala nobene vojaške listine, če ne bo tiskana in pisana v slovenskem jeziku, kajti državne oblasti nimajo do državljanov in občin nobenih jezikovnih pravic, pač pa oolžnost, državljanom in občinam v smislu člena 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. grudna leta 1867. dopisovati v njihovem jeziku.

Te dni je dobila občina Kokarje od 26. črnovojnega okrajnega poveljstva v Mariboru prvo slovensko spisano črnovojniško prehodnico, kar pomenja, da se morajo vdati državne oblasti zakoniti zahtevi občine.

Naj bi se pač v novem letu 1912. začelo po vseh slovenskih občinah brez razločka izdatno gibanje za

pravice slovenskega jezika. Občine imajo v tej zadevi veliko moč. Tista, ki molči, podpira krivico in potrjuje državnim uradom, da je zadovoljna, če tam pritiskajo slovenski jezik ob tla.

Kaj naj store naše občine v tej zadevi, se pogosto popisuje v listu „Občinska uprava“ v Ljubljani, ki stane na leto 6 K. Tega lista naj ne manjka v nobenem občinskem uradu.

Vojska med Italijo in Turčijo.

T o b r u k.

Iz Carigrada se poroča, da so združeni Turki in Arabci dne 22. t. m. zgrabili Italijane pri Tobruku. Posrečilo se jim je udreti v italijanske utrdbe. Boj je trajal 12 ur.

Temu nasprotujoče pa pravijo italijanska poročila, da se Turkom ni posrečilo prodreti italijansko bojno črto, marveč so se Turki in Arabci morali umakniti.

Italijanske čete.

Italijanski vojaški krogi zatrjujejo, da imajo Italijani v Tripolitanijski vsega skupaj 140.000 mož. V Italiji je pripravljenih še 20.000 mobiliziranih vojakov.

T r i p o l i s.

Carigrad, dne 26. grudna. Turško vojno ministrstvo objavlja brzojavko poveljnika tripoličanskega, glasom katere je dne 19. t. m. pričel prodirati eden italijanski polk z nekaterimi gorskimi baterijami.

Združeni turško-arabski sili so se morali Italijani umakniti do Ainzare. Italijani so imeli 50 mrtvih. Arabci so imeli 12 mrtvih in 32 ranjenih.

Italijanske banke v Turčiji.

Iz Carigrada poročajo, da je turška vlada ukazala, naj se zatvorijo italijanske banke in drugi enaki zavodi.

Turška carina na italijansko blago.

Turška zbornica je sprejela zakon, s katerim se uvaja stoo odstotna carina na blago italijanske proveniencije. Zakon dovoljuje vladi, da sme izjemoma pobirati enajst odstotno carino od italijanskega žveplja, ki se rabi v vinoreji.

Vojna in bavarsko pivo.

Iz Monakovega poročajo:

Pred kratkim so tu pobirali za arabske in turške ranjence. Večje svote so dale pred vsem pivovarne. V Monakovem živeli Italijani so proti temu s tem protestirali, da se začeli nabirati za italijanske ranjence ter sklenili, da ne bodo pili bavarskega piva. Tudi druge italijanske kolonije so se pozvale, da naj pristopijo temu bojkotu. Tudi v Italiji propagirajo bojkot bavarskemu pivu.

Narodno gospodarstvo.

Vlada in združništvo v Italiji. Italijanska vlada je pripravila načrt treh zakonov, ki so za združništvo velikega pomena. Načrti izvirajo od obeh združniških ministrov, Luzzatti in Raineri, ki sta pred kratkim zapustila svoji mesti. Prvi zakonski načrt obravnava stvari, katerih naj se loti vlada, da pospešuje razvoj konsumnih društev. Najbrže se je italijanska vlada prva izmed vseh odločila za tak korak. V utemeljevanju načrta je rečeno, da je izmed najvažnejših socialnih in gospodarskih vprašanj sedanjega časa to, da se napravi konec vednemu naraščanju cen življenjskih potrebščin, ker to podraženje najbolj pritiska delavce in malomeščanske sloje, zlasti v industrijskih krajih. Označuje se kot naloga vlade, da naj kaj stori, da po možnosti ublaži posledice in upliv tega sumljivega podraževanja. Vsled tega mora vlada podpirati zadrage, da bodo zmožne, postaviti se po robu vednemu zviševanju cen za življenjske potrebščine. Iz tega vzroka in ker ni razdelitev dividend nič drugega, nego znižanje nakupnih cen, predlaga vlada, da se poslovni prebitki oprosti obdavčenja. S tem bi se doseglo, da bi mogle zadrage razdeljevati višjo dividendo in bi poleg tega imele na razpolago več sredstev za doseg svojih namenov. Ako se bodo razdeljevale višje dividende, bo to le ugodno uplivalo na člane, da se bodo vzgajali v varčevanju. — Drugi zakonski načrt zadeva ceno preskrbo živil za državne službenice od konsumnih društev v Turinu, Florenci in Rimu ob priliki razstave. Tretji zakonski načrt pa se bavi s preskrbo cenenih stanovanj. Leta 1908 je bilo v Italiji 153 stanovanjskih zadrug. Načrt o tem zakonu izjavlja na koncu čisto pravilno, da je treba stanovanjske zadrage, če se jim hoče pomagati, kolikor mogoče razbremeniti davkov in jim dati po ceni kredit na razpolago.

Sladkanje grozdnega mošta. Kakor znano, dovoljuje naš vinski zakon od 12. aprila 1907. glasom par. 5., da se sme dodati moštu, oziroma vinu, v slabih vinskih letinah in v gotovih slučajih trsni sladkor. V tem zakonu pa ni povedano, koliko sladkorja se sme dodati na vsak hektoliter mošta, oziroma vina. C. kr. poljedelsko ministrstvo je zahtevalo od izvedencev, ki so prideljeni e. kr. kmet.-kemič. poskuševališču na Dunaju, naj se izjavijo, koliko sladkorja naj bi se smelo dodati na vsak hl mošta. Ti izvedenci so se izjavili, da naj se dovoli dodati na vsak hl mošta, oziroma vina, k večjemu 5 kg trsnega sladkorja. Obenem pa so predlagali, naj se dovoli dodati takim moštom, ki nimajo več nego 10% sladkorja, k

večjemu po 6 kg trsnega sladkorja na vsak hl.

Cene mesa na veliko in na drobno. C. kr. statistična osrednja komisija na Dunaju je izračunala, da je bila na Dunaju cena mesa na drobno, v mesarskih prodajalnicah, višja, nego v mestni tržnici (kjer se prodaja meso na veliko) za naslednje svote: goveje v januarju in februarju 1911 več 50 vin., v marcu 1911 več 16 vin., v aprilu 1911 več 55 vin., v maju 1911 več 53 vin., v juniju 1911 več 45 vin. pri 1 kg. Telečje v januarju 1911 več 68 vin., v februarju 1911 več 75 vin., v marcu 1911 več 74 vin., v aprilu 1911 več 75 vin., v maju 1911 več 76 vin., v juniju 1911 več 80 vin. pri 1 kg. Prešičje v januarju 1911 več 66 vin., v februarju 1911 več 54 vin., v marcu 1911 več 58 vin., v aprilu 1911 več 40 vin., v maju in juniju 1911 več 54 vin. pri 1 kg. Na kratkem potu iz veletržnice v mesarjevo prodajalno se torej zdraži meso na Dunaju pri 1 kg za 40 do 80 vin. Ali so te podražitve vzrok tudi kmetje?

Razgled po svetu.

Grozna zastrupljenja v Berolinu. Vsled zavzivanja pokvarjenih ribjih konzerv je v Berolinu obolelo nad 200 oseb. Od teh jih je že umrlo 55 in čez 100 oseb je še smrtno-nevarno bolnih.

Hudo neurje na Nemškem in Angleškem. Iz Berolina se z dne 21. decembra poroča o hudem viharju, ki je razsajal po celem Nemškem. Na prostih trgih v Berolinu je vihar razdjal in premetal vse božične bajte v katerih so prodajali božične predmete. Močni nalivi so povzročili povodenj ne le v Berolinu, ampak tudi drugod. Žalibog je neurje zahtevalo tudi svojo človeško žrtev. Hud vihar je nekega železniškega uslužbenca v istem trenutku treščil tako silovito ob tla, ko se je začel premikati vlak iz kolodvora. Nesrečnež je prišel pod kolesa in je pri tem zadobil tako težke poškodbe, da je istim podlegel. Tudi iz Angleškega se poroča, da je tudi tamkaj vihar hudo razsajal. Potopilo se je več lađij.

Zrakoplovstvo. Iz Dunajskega Novega Mesta se poroča, da je izvršil dne 21. t. m. zrakoplovec inženir Sablatnig več izvrstno vpeleli vzletov. Z aparatom se je vzdignil najprvo šestkrat v visočino in je vsakokrat vzel seboj tri vreče peska, ki je tehtal 280 kilogramov, in vrhu tega še po enega spremljevalca. Zatem je vzel seboj pet spremljevalcev in tudi s to težo je slo. Sablatnig je s tem ustvaril nov rekord.

Stavka na Angleškem. Zaradi dveh delavcev v predilnici v Accringtonu, ki se nista hotela pridružiti strokovni organizaciji, je organizirano delavstvo v tisti tovarni ustavilo delo. Podjetniki groze s splošnim izporom v Lanceshiū.

Vlom v rodbinsko raket. V nedeljo popoldne so vlomili neznani zločinci v rodbinsko raket starišev srbskega kralja Petra na mirodvoru sv. Marksa na Dunaju. Dvojna krsta kneza Aleksandra Karagjorgjeviča je bila s silo vlomljena in mrliču so odtrgali glavo. Izginili so nato tako naglo, da so izgubili v bližini srednjega čeljust, katero je našel čuvaj mirodvoru. Dragocenosti se niso dotaknili. Sodi se, da so motivi oskrumbe politični. Srbska vlada je določila visoko premijo tistemu, ki zasači in ovadi zločince.

Cez noč obogatel je nedavno siromašen natar. Kupil si je bil namreč srečko na majhne mesečne obroke in že pri enem prihodnjih žrebanj, komaj da je splačal par obrokov, je zadel z njo glavni dobitek. Na ta način zamore po posredovanju naše „Slovenske Straže“ vsakdo obogateti. (Z dne 14. januarja bo izžreban glavni dobitek srbskih državnih srečk, ki znaša 100.000 frankov in dne 1. februarja bo izžreban glavni dobitek turških srečk v znesku 200.000 frankov. „Slovenska Straža“ preskrbi vsakomur srbsko državno in še dve drugi srečki na mesečne obroke po 4.75 K, na obroke po 6.25 K pa se zamore dobiti ena srbska državna, ena turška in pa še dve drugi srečki z večjimi glavnimi dobitki. Posebna priporočljive so turške srečke, ki imajo 6 žrebanj v letu in znaša glavni dobitek trikrat po K 200.000 in trikrat pa celo po 400.000 frankov. Čas dveh velikih žrebanj se bliža. Brez srečke prav gotovo ne bo nič, s srečko pa mogoče že za 3 kronice 100.000 frankov, za 4.75 K 200.000 frankov, za 6.25 K pa celo več kot 300.000 frankov. — Naročila sprejme in pojasnita daje za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbančič, knjigovodja Vzajemnega podpornega društva v Ljubljani.

Od dimnikarja do generala. Te dni je bil povišan v generala Gjorgje Mihaldžič. Ob tej priliki poročajo o njem hrvaški listi: Bil je sin revnega srbskega duhovnika v Kovinu v Banatu in po poklicu dimnikarski pomočnik. Leta 1877 so ga vzeli v vojake; v enem letu je postal poropral. Tedaj se je pričela okupacija Hercegovine pod poveljstvom generala barona Jovanoviča. Mihaldžičev bataljon se je nahajal v Stolcu, ko so ga obkolili sovražniki; približal se je trenutek, ko je bilo treba umreti ali lakote in žeje, ali se pa udati sovražniku. Tedaj se je iz lastnega nagiba ponudil narednik Gjorgje Mihaldžič, da se preoblečen splazi skozi sovražnikov tabor in donese generalu Jovanoviču vest o obupnem stanju posadke v Stolcu. Z veliko smrtno nevarnostjo je Gjorgje Mihaldžič svoj načrt tudi sijajno izvršil in tako rešil svoj bataljon. Vlačar ga je za ta čin odlikoval z zlato svetinjo za hrabrost in mu podelil oficirsko čast. Da je bil tudi slednje vreden, priča dovolj dejstvo, da je stalno napredoval in postal sedaj — po 33 letih — general.

**Veselo
Novo leto
1912 .:**

Sukno
za moške, voleno za ženske obleke in vse manufakturno blago razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju.
Vzorci zastoj.

Molitvenike, rožne vence, podobice, križe različnih vrst, svetinj iz aluminijuma itd. itd. priporoča
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ob Dr.

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obratki ilustr. cenik zastoj - Grafefone od 26 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-

Večletna jamstva
Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gospeška ulica 26.

Kapljice zlatne in srebre.

Harmonij, velik, lep, firma Maier-Fulda, amer. sistem: tenlus Orgel, 2 manuala, vsak po 5 oktav, pedal 2 oktava in 3 glasi, primeren za kakšno kapelo ali salon, s 15 registri, karakteristične spremene od najfinejšega pp do veličastnega ff, še skoraj nov, popolnoma chrnjen, brez vsakega pogrška, se proda. Vprašanja se naj naslovijo na upravištvo tega lista. 192

Dve v dobrem stanu ohranjeni zimski suknji dolgi 110 in 115 cm. in jaket-obleka, še skoraj nova, se po zelo nizki ceni proda pri Josipu Macuh, krojač, Stolna ulica št. 5 v Mariboru. 198

Vosek, med v satovju, želod, suhe gobe, divji in pravi kostanj, vinski kamen, suhe češplje, suhe hruške, orehe, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc v Celju,
vsako množino. Kdor kaj ima, naj ponudi.

**Slovinci!
Nabirajte za „Slov. Stražo“.**

Na debelo! **Veletrgovina s papirjem.** Na drobno!

Goričar & Leskovšek
Celje : Graška ulica šte. 7.

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek)
Celje, Rotovška ulica šte. 2.

Tovarniška zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin. Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade.

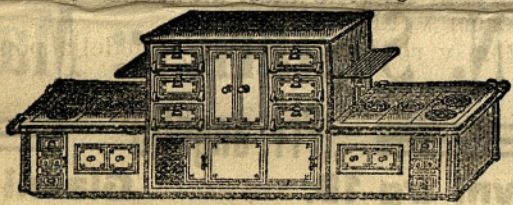
Električno razsvetljava

za cerkev, župnišče, gostilno, trgovino ali druga plosnja da mali motor (1½Ph) z dinamo na skupni železni plošči. Postavi se lahko povsod brez vsake koncesije. Gori lahko 20 do 30 električnih žarnic po 16 sveč. Ena luč stane na uro pol vinarja. Ker se postavi večji motor, se cela skoraj nova naprava proda za 950 K. Kje, pove upravištvo „Straže.“

Dobro rodbinsko kavo

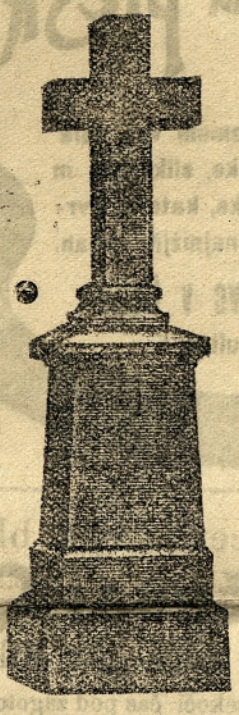
priredi že mali dodatek „pravega Francka“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli prijubljen sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj. 194

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Zaga, brusil in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrebne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materijala. Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrebkih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Napočila se izvršujejo točno. Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.
Brzjavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

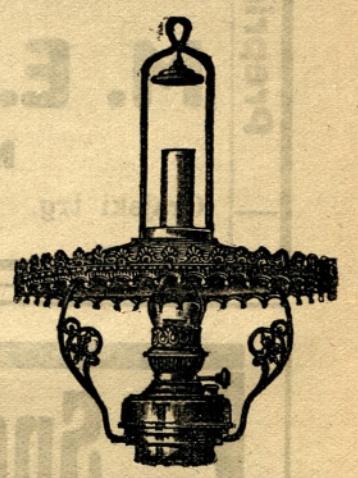
Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priprave po najnižjih cenah svoje bogate zaloge steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. Prerazetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

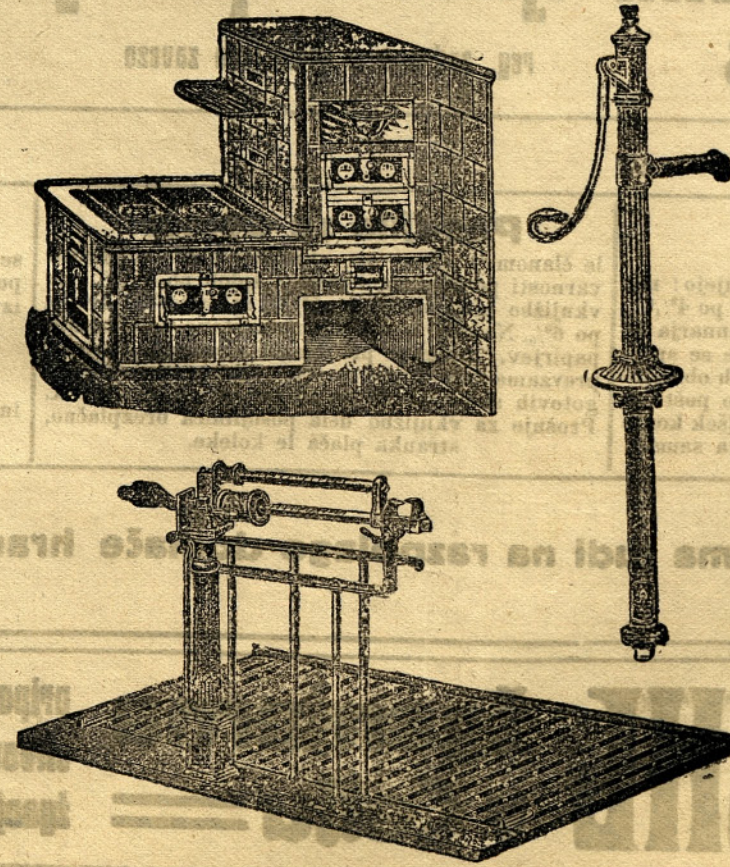

Schlüter-kruh

redilen, lahko prebavljiv, okusen, ostane dolgo svež, lep kruh in cen. Izdeluje

pekarna Berner

Koroška cesta, filialka v Tegethoffovi ulici.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Trgovina

se takoj odda v najem. Matija Šafarič, Radeče pri Zidanem mostu. 207

Hišo v celjski okolici,

posvečeno sv. D., v kateri je pripraven prostor za tam potrebno kapelo, pripravna za kak zavod, proda upokojence 66, poštno ležeče, Celje. 206

Hlapca za konje,

kateri je že vojaščine prost in vaje pri kmetijstvu na srednjo kmetijo blizu mesta Ptuj se išče. Nastop službe takoj, če mogoče že 1. januarja proti dobremu plačilu. Vpraša se v uredništvu tega lista. 202

VESELO NOVO LETO

želi prav pristrčno čč. duhovščini lavantinske vladikovine

JOSIP BRANDL :

205 izdelovatelj orgelj v Mariboru.

Halo! Kaj je novega?

Upeljal sem novo svetovnoslavno vrsto obuval „Salamander“ v moji trgovini kot edino prodajalca te vrste obuval na celem Štajerskem in sicer po enotnih cenah K 16 50, luksuz-cena K 20 50, oddajam vsa v moji trgovini v zlogi se nahajajoča obuvala po zelo znižanih cenah. Naj nihče ne zamudi porabiti to redkokedaj se nudečo priložnost, da si nakupi fino in po ceni obuvala. Nadalje velika izber elegantnih in modnih obuval za plesne veselice in bale. Z odličnim spoštovanjem 204

Štefan Strašek, Celje, Schmidgasse.

Ne pozabite

Volno, sukno (štoffe), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg. 1086a Burgplatz.

Prepričajte se!

Ne zamenjajte!

Veselo Novo leto

želi prav pristrčno p. n. občinstvu

Ivan Rebek : Celje

ključavničarski mojster. 208

Pristrčen „Prosit NOVO LETO“

vsem mojim cenj. odjemalcem. Zajedno se zahvaljujem za dosedanje zaupanje in prosim, da se mi isto dobrohotno prenese tudi na novo leto. Z odličnim spoštovanjem

Franc Fischer,

Schulgasse 5, Maribor. Izdelovalnica moških in ženskih obuval. 203

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju
Gospodska ulica 5.

Trgovina špecerijskega blaga Milan Hočevar Celje

Zaloga pražene kave „Au Mikado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovitvijo točne in solidne postrežbe:

ruskega in kitajskega čaja, pristinega jamajka ruma, slivovke, brinjevca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, civebe, mandelne, lešnike, orehe, bosanske češplje, strdi itd.

Zivinorejcem nudim za pitanje svinj dobro znanega „Luceulus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtove. :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Tudi priporoča raznovrstne voščene, sveče in druge kadilo in olje.

LEKARNARJA A. THIERRY-A BALSAM

edno pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

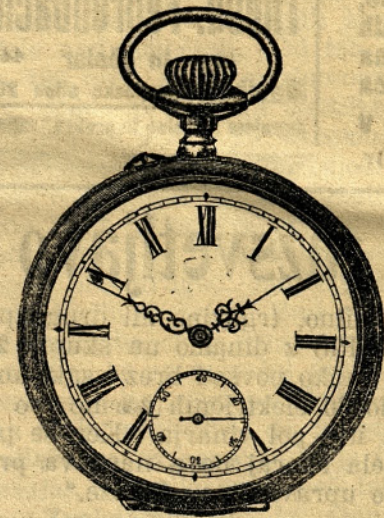
ICH DIEN
Alma-esther Balsam
A. Thierry in Pregrada

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Lekarnarja A. Thierry-a samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 3 dozi staneta 3-60 K.

Slovinci pozor!

Tehtnice (vage) za mošt, vino, žganje, mleko i. t. d. prave klosterneurburske v velikem izboru. Posebno priporočam nove slovenske plošče za gramofon, v katerih imam sedaj posebno veliko izbiro. Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Najnovejša in najcenejša trgovina z modnim in manufakturnim blagom, platnom, suknom in perilom ter raznovrstnimi pleteninami in krojaškimi potrebšč.

J. N. Šoštaric :: Maribor

„Pri angelju“
Glavni trg 19. Glavni trg 19.

Pijte samo Tolstovršsko slatino.

Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Stolna ulica števil. 6

reg. zadruga z neomejeno zavezo

(med Glavnim trgom in stol. cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4¹/₂%, proti 3 mesečni odpovedi po 4³/₄%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5¹/₄%, na vknjižbo in poročstvo po 5³/₄%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presega 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

ROBERT DIEHL

žganiarna v Celju

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinevec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak

med drugimi zopet našega nekdanjega vseobče priljubljenega kaplana gospoda J. Ilca. Na prvi pogled se pozna dopisniku njegova otročja mlečozoba nezmožnost, ali pa starostna duševna onemoglost. Bilo bi dobro, da bi puščavnik izpod gore prišel pogledat v to gnezdo. Pač pomilovanja vredni tukajšnji Sokoli, ki imajo med seboj dopisnika, nad čegar dopist se zgraža vsa fara. Na svidenje še večkrat!

V Podvinu pri Sevnici je hotel Mihael Koželj dati duška svojemu veselju, da je streljal na gostiji iz stare, dvocevne pištole. Pištola je bila pa stara in le slabo popravljena, zato jo je pa pri prvem strelu razneslo, in Koželj je dobil na roki jako nevarne poškodbe. Zdravniki so izjavili, da bo roka tudi v sluščaju, da je ne bo treba odrezati, nerabna za delo.

Brežice. Zaprli so Jožefa Trampuša, ker je iz ničevega vzroka grozil svojemu svaku Kajsu in njegovi hčeri Neži, da ju boče ustrelil in jima hišo zažgal. Trampuš je znan kot nasilen človek.

Rajhenburg. Poroča se naslednje: Iz semnja v Krškem je gnaš 14letni Janez Abram kravo proti domu. V Rajhenburgu se je pa žival splašila in je začela dirjati. Fant je imel vrh okoli klesne roke ovito, in ker je bilo mrzlo, je držal obe roki v žepu. Zato se ni mogel dovolj naglo oprostiti in ga je krava vlekla za srho po cesti. Orožniku Krepelu se je posrečilo, da je kravo zadržal in tako rešil fanta iz neprijetnega položaja, ki bi lahko postal za njega usodepolen. Imel je precejšnje rane na glavi in pa na rokah.

Videm ob Savi. Znano je že po kranjski in štajerski jezeli in tudi drugod, da je v Krškem ob Savi umrla dne 16. marca 1911 in bila pokopana dne 18. marca gospa Josipina Hočevar. Ta gospa je imela srce za Boga in za svojega bližnjega. Milijone ji je Bog podelil, in ona jih ni porabila v potrošnje, ampak prvič v pospeševanje časti božje. To pričajo mnogoštevilne nove in popravljene cerkve na Kranjskem in Štajerskem, potem skrivni darovi za notranjo opravilo cerkev, za zvonove, orglje itd. Drugič pa je gospa Hočevar imela tudi usmiljenje in ljubezen do bližnjega. O tem govorijo mnoge šole in zavodi za mladino, ki jih je obdarovala, posebno krška bolnišnica in še druge sirotišnice za revne in bolne. Zato je pa bil tudi sprevod rajne gospe velikanski. Od hiše žatosti je krsto peljalo šest konj z vso drugo pripravo, katera je bila naročena od hvaležnih prijateljev in sorodnikov rajne blage gospe. Prebivalci mestu Krško so tudi svoji dobrotnici iz velike hvaležnosti vse storili, kar je le bilo v njihovih močeh. Veličasten pogreb je povzdignila vsa še živeča rodbina; udeležilo se ga je na tisoče kmečkoga ljudstva in pa okoli 30 duhovnikov od desnega in levega brega Save, to je iz Kranjskega in Štajerskega. Voditelj kondukta je bil premilostljivi gospod prošt iz Rudolfovega dr. Sebastijan Elbert, slovesno mrtvaško sveto mašo je pel milostljivi gospod častni kanonik in dekan iz Radoljice Janez Novak, poslovitno pridigo je imel gospod dekan leskovski Franc Schweiger. — Ostala bo rajna blaga gospa v nepozabljivem spominu v svojih dobrih delih, v sporočilih in legatih. Ljubi Bog ji boji plačnik za vse, kar je storila za njegovo čast in za blagor svojega bližnjega. — Hvaležni Videmčani.

Kranjsko.

Kočevje. Najstarejša žena na Kranjskem. Listi pišejo: Malokomu bo znano, da živi najstarejša žena na Kranjskem v kočevskem okraju. Piše se Marija Wiederwohl in je bila rojena leta 1805, je torej stara celih 106 let. Bila je petkrat omožena, zadnjokrat pred 4 leti, in sicer s sedaj 71 let starim Wiederwohlom. Žena izvršuje danes gostilničarsko obrt in je še vedno trdna in zdrava, tako da bo čakala še marsikatero pomlad.

Ljubljana. Učiteljska protialkoholna zveza ima svoje prvo zborovanje danes na veliko sredo dne 12. aprila, ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Razpored: Delo med učitelstvom, Jožef Novak, Idrija; Delo v šoli, Rudolf Horvat, Zagorje na Notranjskem; Učna snov, Fr. Petrič, Naklo; Delo izven šole, Ivan Grad, Košana; Slovenska protialkoholna literatura, Julij Slapšak, Vočice.

Ljubljana. Iz kranjskega deželnega odbora. Dr. Josip Polobnik in Ivan Lazar sta imenovana združnim praktikantom. Iz deželne službe je izstopil inženir A. Hočevar. V pokoj je šel na lastno prošnjo primarij deželne bolnice dr. Eavard Šlajmer. Prof. Dermastija je imenovan učiteljem geografije na slovenski trgovski šoli. Krščansko-socialni zvezi v Ljubljani se je podelilo 800 K za napravo gospodarske šole za delavke.

Primorsko.

Pulj. Naši iredentisti so poslali ob priliki 50-letnice zedinjenja Italije brzozjavno čestitko judovskiemu Natanu v Rim. V čestitki so imenovali Pulj, ki je edina avstrijska vojna luka, hčer Rima (figlia de Roma). Brzozjavka pa se ni poslala naprej, marveč je bila v poštne uradu v Trstu inhibirana. S tem, da so si puljski iredentisti drznili odposlati brzozjavko s tako vsebino, v kateri se drznejo imenovati avstrijsko mesto Pulj, v katerem živi na tisoče Slovanov, hčer Rima, se zopet pokazali čeli Avstriji, s kakimi za državo nevarnimi elementi imamo opraviti pri nas na jugu.

Narodno-obrambno delo.

Za „Slovensko Stražo.“ Neprijateljska tuja konkurenca bi silno rada izpodkopala tla naši priljubljeni Kolinski kavini primesi v korist obmejnem Slovincem in dela s sladkimi besedami, ki pa nimajo nobene vsebine na to, da bi jo naše gospodinje opustile. Pa, hvala Bogu, naše gospodinje so dandanes že toliko zavedne in samostojne, da jih ni mogoče preslepiti. One že prav dobro vedo, da je Kolinska kavina primes v korist obmejnem Slovincem od vseh najboljša in pristno domačo blago, vedo tudi, da z nakupovanjem te kavine primesi podpirajo delo „Slovenske Straže“ za obmejne Slovence. In zato bo trud nasprotnikov Kolinske kavine primesi v korist obmejnem Slovincem ostal pri naših gospodinjah brezuspešen. Slej kot prej bodo kupovale samo pristno Kolinsko kavino primes v korist obmejnem Slovincem in bodo prav posebno pazile tudi na to, da bo vsaka škatljica opremljena s pečatom naše „Slovenske Straže.“

Za „Slov. Stražo“ je daroval g. Janez Kolman, posestnikov sin iz Slivnice, približno 4000 obrabljenih znamk. Vrlemu nabiratelju srčna hvala!

Za nemško šolo v Pesnici so nadalje darovali: Berta pl. Tyau, Pobrežje, 50 K; Franc Mikiš, Gradiška, 20 K; Josip Vežjak, Maribor, 30 K; A. Ferk, Gradiška, 4 K; Ch. Unterkofler, Maribor, 10 K; Ernest Eylert, Maribor, 10 K; Franc Bernhard in sin, Maribor, 30 K; dr. K. Thalman, Maribor, 20 K; dr. M. König, Maribor, 10 K, in župan dr. Schmiderer 30 K; M. Zweackel, Maribor, 50 K; L. Kralik, Maribor, 50 K; notar dr. Hanss, Maribor, 20 K; A. Jellek, Maribor, 30 K; dr. Th. Bergmann, Maribor, 5 K; Jurij Schibeck, Pesnica, 5 K; Ludm. Schatz, St. Ilj, 4 K.

Narodno gospodarstvo.

Ordredba glede rezanja živine. Osebe, ki hočejo izvrševati rezanje živine kot obrt, morajo imeti za to dovoljenje od pristojne politične oblasti prve inštanice (okrajnega glavarstva). To dovoljenje pa velja v prvi vrsti le za okraj, ki spada v področje one oblasti, katero je to dovoljenje dala; vendar pa se razširi ta pravica lahko tudi na okraje, ki spadajo v področje drugih političnih okrajnih oblasti, ako te v to privolijo. Osebe, ki živino režejo ali skaplajo, morajo imeti dovolilno listino (licenco) vedno s seboj. Vsak rezar si mora nabaviti vse v to svrhu potrebne pripravke in orodje, katero ima držati vedno v dobrem stanju. Prav tako si mora nabaviti primerno množino razkužil. Vse v to svrhu potrebne pripravke in orodje, kakor tudi razkužila mora imeti skopljaj vselej s seboj, ko reže. Vse rezarje imajo nadzorovati uradni živinozdravniki. Preden se loti rezar živino v kateremkoli kraju ali občini skapljati, se mora javiti pri županu ali njegovem namestniku in se izkazati z dovolilno listino. Glede izvajanja te obrti so se izdali posebni poostreni predpisi. O času, ko razsajajo kužne živinske bolezni, politična oblast lahko prepove skapljanje živine, držeča se pri tem določil zakona glede živinske kuge. V takih krajih pa, kjer razsajajo kuga v gobeu in na parkljih, prašičja kuga ali pa rudečica, smrkelj itd., kakor tudi bolnih živali sploh ni smeti skapljati, a tudi rezarjem je strogo prepovedano, vstopiti v okužena dvorišča in hleve. Da se te odredbe natančno izpolnjujejo, za to morajo poskrbeti živinozdravniški organi, občinski predstojniki in c. kr. orožništvo.

Uvoz umetnega gnoja v Avstrijo leta 1910. Iz Nemčije se je v letu 1910 uvozilo v našo državo 1.457.030 meterskih stotov Tomaževe žlindre, kalijeve soli 667.199 meterskih stotov, drugih umetnih gnojil 14.980 meterskih stotov, kostne moke 109.710 meterskih stotov. Iz Chile se je uvozilo k nam 817.813 met. stotov čilskega solitra.

Književnost in umetnost.

Esperanto. „Več jezikov znaš, več veljaš“, — pravi pregovor. Najboljši je torej tisti, ki zna vse jezike, ali kar je isto, svetovni jezik, ki se govori po vsem svetu. To pa je možno doseči edino s pomočjo esperantske slovnice, ki jo dobite za 1.30 K edino pri založniku Lj. Koserju, Jursinci pri Ptuj, Štajersko, in po kateri se naučite svetovni jezik Esperanto v par tednih. Kdor ne verjame, naj se prepriča sam!

Poštno izrazoslovje. Izšla je ročna knjižica: „Nemško-slovensko poštno izkazoslovje“, katero je sestavil in založil poštni uradnik J. Siebenreich. Knjižica ima gotovo precejšnjo važnost, kajti Slovenci smo na polju terminologije še reveži. Ta knjižica bo marsikateremu dobro došla, posebno pa slovenskim poštanim uradnikom. Zato pa tudi to knjižico toplo priporočamo, posebno ker je cena majhna, namreč 1 K 50 v.

Razgled po svetu.

Stavka pekov. Iz Rima se poroča, da v Novari nimajo kruha. Vsi peki stavkajo. Ker peki iz sosedščine vsled solidaritete nočejo pošiljati kruha v Novaro, je tam postal položaj kritičen.

Nesreča na morju. Iz New-Yorka se poroča, da se je nek obrežni parnik v bližini britske Kolumbije

potopil z 20 osebami. Samo 4 potniki in 7 mož od posadke se je moglo rešiti.

Popis vesoljnega potopa v asirskem jeziku. V Victoria-institutu v Londonu je predaval profesor Hilprecht o vesoljnem potopu. Hilprecht je našel tabli s klinsko pisavo, na katerih je bil vdolben popis vesoljnega potopa. Ta opis se popolnoma strinja z onim v svetem pismu. Tabli sta bili pisani leta 2137 pred Kristusovim rojstvom. Dosti besed je popolnoma enakih z onimi v svetem pismu. Tudi nasvet, da se naj zgradi barka, ki naj bo podobna hiši, v katero se naj sprejme živali zraka, polja in gozdov, je na tej tabli napisan. To odkritje je vzbudilo velikansko zanimanje.

Junaški čin aretiranca. Iz Sydneyja v Avstraliji se poroča, da so prijeli štiri domačine, ki so bili osumljeni, da so vlomili pri nekem farmerju z namenom, ukrasti jestvine. Neki policist na konju je dobil nalogo, jih peljati v 370 km oddaljeni sedež policijskega sodnika. Vsi štirje so bili uklenjeni in so morali, ko so prišli na breg reke Roger, isto preplavati. Za njimi je jeznil policist v vožo. Sredi reke so ga pa zagrabili deroči valovi in so ga odnesli s konja. In slednji ga je še udaril s kopitom tako, da je padel v nezavest. Na vsak način bi bil utonil, ako bi takrat ne skočil v reko eden aretovanec vzlic verigam, ki jih je imel na rokah, in ga ne bi, vzlic temu, da je bil sam v nevarnosti, da bi se utopil, spravil na suho. Kot plačilo za to junaštvo mu je sodnik milostno odpustil kazen.

Konec roparskega morilca Kowalta. Štirikratni morilec Kowolt je v noči od sobote na nedeljo ubežal orožnikom in je na begu ustrelil enega orožnika. Po noči je prišel v družbi nekega Walerusa, katerega so že tudi dolgo časa iskali, prosit k rudarju Penzelu za prenočišče, katero jima je slednji tudi dal. Po noči so pa začeli piti in ko je Kowolt postal že precej pijan, je razlagal natančno, kako je tiste štiri umore izvršil. Ko sta šla s tovarišem spat, je pa hitel Penzel k uradnemu predstojniku, in mu celo stvar naznanil. Slednji je takoj odposlal osem orožnikov na ličje mesta. Ti so obkolili hišo, eden je pa šel po stopnicah v sobo, kjer sta spala zločinca. V sobi ga je sprejel Walerus z revolverjem, toda orožnik je bil nageljši in ga je s strelom ranil. Med tem je pa začel Kowolt iz okna celo kanonado na orožnike, kateri so se tudi branili s streli. Skupno je padlo 50—60 streliv. Končno je utihnilo streljanje pri oknu. Ko so šli gledat v sobo, sta ležala obadva zločinca mrtva v lastni krvi sredi sobe.

Premetena sleparija. Lahko bi rekli, da je Pariz mesto sleparij. Nikjer na svetu menda se jih ne zgodi toliko in tako premetenih, kakor ravno v Parizu. Zadnjič se je v Parizu dogodila nova, premetena sleparija, ki je zbudila veliko pozornost. Ki nekemu draguljarju je prišel elegantno oblečen gospod in ga je pozval, naj gre z zbirko izbranih dragih kamnov k finančnemu ministru, ki hoče kupiti več stvari. Draguljar je vzel seboj dragih kamnov za 33.000 Fr. in je šel z neznancem v finančno ministrstvo. Tam ga je neznanec peljal po raznih sobah in se nazadnje ustavil v nekem kabinetu. Tam je vzel draguljarju drage kamne, češ, da gre z njimi k finančnemu ministru. Draguljar je čakal in čakal, pa zaman. Neznanca ni bilo več nazaj, in z njim so izginili tudi dragi kamni.

Roparski napad na zlatokop. Iz Budapešte se poroča, da so dne 6. aprila pozno popoldan, ko se že ni več delalo, vdrli roparji v beresvički zlatokop, ki je najbogatejši med vsemi eraričnimi. V rudniku so bili samo nočni čuvaji, katere so pa roparji z malimi dinamitnimi bombami prisilili, da so bežali v nek stranski predor, kjer jih je eden roparjev z bombo v roki tako dolgo stražil, da so drugi vso zlato rudo spravili na varno. To je trpelo do polnoči. Takojšnja preiskava je dognala, da so ukradli zlato rudo za več stotisoč kron. Zdi se, da so bili pri ropu udeleženi odpuščeni delavci, ker so bile roparjem lokalne razmere popolnoma znane.

Preprečen atentat. Iz Pariza se z dne 7. t. m. poroča: Po čuječnosti nekega služabnika je bila zaščitena velika katastrofa v versailški palači. Zraven vhoda v kongresno dvorano je našel omenjeni služabnik peklenjski stroj, katerega netilo je že bilo zažgano. Brez tuje pomoči je služabnik uničil stroj. V neposredni bližini grada so zapazili tri sumljive individue, vendar se ni posrečilo, da bi jih prijeli. Bombo so preiskali in našli, da je bila napolnjena z tvarino, ki je najhujšega učinka pri eventuelni eksploziji.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse štef. 2.

Se priporoča vešč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. :: 53

Postrežba točna :: :: Gene nizke!